Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

№ 131 (20. 099) • 1988 йил 7 июнь • сешанба • Баҳоси 3 тийин.

ҚАЙТА ҚУРИШ ЖАНГЧИЛАРИ

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК ЖАМИЯТИМИЗДА СОДИР БЎЛАЁТГАН ЎЗГАРИШЛАРНИНГ ФАОЛ ИШТИРОКЧИЛАРИ, ИНҚИЛОБИЙ ЯНГИЛАНИШНИНГ ҚИЗҒИН ТАРАФДОРЛАРИ — XIX БУТУНИТТИФОҚ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ДЕЛЕГАТЛАРИ

Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси иш бошлайдиган кунлар яқинлашмоқда. Коммунистлар, бутун жамиятимиз ўзининг барча эзгу орзу-умидларини партиянинг мана шу юксак анжумани қабул қиладиган қарорлар ва белгилайдиган вазифалар билан боғламоқдалар. Зеро, бу конференция партия ва давлат фаолияти, жамият ҳаётида ленинча нормалар ва принципларни чуқур қарор топтиришнинг муҳим масалаларини қараб чиқади. КПСС XXVII съезди қарорлари қандай бажарилаётганлиги, беш йилликнинг биринчи ярмида социал-иқтисодий тараққиёт планлари бажарилишининг бориши, партия ва жамият ҳаётини янада демократиялаш ва кенг ошкораликни таъминлаш масалалари унинг диққат марказида бўлади.

Шу кунларда партия ташкилотларида, меҳнат коллективларида Бутуниттифоқ партия конференциясига тайёргарлик қизғин олиб борилмоқда. Унга делегатлар сайлаш, умуман, кенг демократик асосларда, тўла ошкоралик шароитида ўтказилди. Кўпгина партия ташкилотларида делегатликка номзодлар меҳнат коллективларининг йиғилишларида атрофлича муҳокама қилинди. Асосий диққат-эътибор номзодларнинг қайта қуриш жараёнидаги иштироки, давр илгари сураётган мураккаб ва кўламли вазифаларга муносабати, ижтимоий ҳаётдаги ва ишлаб чиқаришдаги активлигига қаратилди.

Самарқанд лифтсозлик заводи меҳнатчилари партия конференцияси делегатлигига бир йўла беш номзод кўрсатишди. Бу номзодлар ишлаб чиқариш бўлинмаларида, партия қуйи бўғинлари йиғилишларида атрофлича, мукаммал муҳокама қилиниб, овозга қўйилди. Натижада ишчилардан А. Мелиев билан Х. Исмоилов энг кўп овоз олишди. Бошланғич партия ташкилоти ўз номзодларини раҳбар партия органлари эътиборига ҳавола қилди. Темир йўл район партия комитетининг бюроси бу номзодларни муҳокама қилиб, ишчи А. Мелиев номзодини тасдиқлади.

«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат коллективи ҳам ўзи кўрсатган уч номзодни ошкора муҳокамадан ўтказди. Яширин овоз бериш якунларига кўра СССР Давлат мукофоти лауреати, силлиқловчилар бригадаси бошлиғи Вера Харитонова номзоди делегатликка тавсия этилди. Муҳокама тугагач, ўзининг номзоди ҳам рўйхатга киритилган тажрибали ишчи Пиримқул Норбоев шундай деди: «Вера Макаровна талабчан, камчиликларга муросасиз коммунист. У доимо изланади, янгиликка интилади. Бошқаларни ҳам ўзи каби ишлашга чорлайди. Биз Бутуниттифоқ партия конференциясига муносиб делегат сайладик».

Конференция делегатларининг рўйхати яқинда матбуотда эълон қилинди. Улар меҳнатда ташаббускор, ижтимоий ҳаётда актив коммунистлардир. Делегатлар орасида қайта қуришнинг актив ташкилотчилари — «Каттақўрғон» саноат асосида гўшт етиштирувчи комплекснинг директори Р. Агабабян, Қоракўл район партия комитетининг биринчи секретари Ш. Гатаулин, Бўз районидаги «Партия XX съезди» совхозининг бригада бошлиғи Ф. Исроиловалар бор. Экономикада амалга оширилаётган кенг кўламли хўжалик ислоҳоти, меҳнатни ташкил этишнинг янги-янги усулларини жорий этиш жонкуярлари, маънавий ҳаётимизни янада тўлақонли қилиш учун курашаётган зиёлиларнинг вакиллари конференция делегатлигига сайланди. Когон локомотив депосининг тепловоз машинисти Ф. Аҳмедов, Кегайли районидаги М. Жуманазаров номли совхоз механизатори Х. Бекназаров, Янгиариқ районидаги «1 Май» колхозининг сут соғувчиси Х. Жумабоева, Қашқадарёдаги «Дренажстрой» тресги 24-кўчма механизациялашган колоннаси бригадири Ш. Сайфутдинов ана шундай новаторлардир.

Табиийки, мамлакатимизда амалга оширилаётган қайта қуриш вазифаларини изчил бажариш учун фақатгина ўз ишини билиш, меҳнатда намуна кўрсатишнинг ўзи кифоя эмас. Демократиялаш чуқурлашиб бораётган, тўла ошкоралик сари дадил қадам қўйилаётган ҳозирги даврда юксак маънавий фазилатларга эга бўлган ижтимоий актив курашчиларгина бошқаларни ўзларига эргаштириб бора оладилар. Делегатликка номзод кўрсатиш ва область партия комитетларининг пленумларида номзодларни муҳокама қилиб, делегат сайлаш худди мана шу талаб мезони асосида ўтди.

Лекин шуни ҳам айтиш керакки, биз баъзи жойларда янгичасига фикрлаш, янгичасига ишлаш, масалаларга янгича ёндашув суст қарор топаётганлигининг гувоҳимиз. Делегатликка номзодлар кўрсатиш, уларни меҳнат коллективларида муҳокама қилиш, партия комитетларининг пленумларида сайлаш жараёни ҳамма ерда ҳам кутилган даражада ошкоралик, тўла демократия асосида ўтишига эришилгани йўқ. Баъзи партия ташкилотлари ҳануз аввалгидек кўрсатма кутиб турдилар, фаолиятсизлик кўрсатдилар. Кўпгина бошланғич ташкилотлар номзодлар кўрсатиш ва уларни муҳокама қилишда мутлақо қатнашмаганликлари ташвишлидир. Бутун-бутун районларда ана шундай партия йиғилишлари ўтказилмади.

Хоразм ва Наманган областларида делегатликка номзодлар кўпроқ хўжалик соҳасидаги ютуқларга қараб танланди. На область партия комитетининг пленумларида, на партия йиғилишларидаги дастлабки муҳокамалар чоғида делегатликка номзодларга амалий наказлар берилмади.

Булар шуни кўрсатадики, баъзи партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари ўз ишларини ҳануз тубдан қайта қуриб олганлари йўқ. Конференцияга тайёргарлик кўриш палласи бу борада кескин ва дадил ўзгаришлар қилиш, иш усул ва услубларини давр талаблари билан узвий уйғунлаштириш босқичига айланмоғи даркор. Партия ички турмуши демократия принципларига изчиллик билан риоя қилиш, партия ташкилотларининг жанговарлигини ва уларнинг революцион янгиланиш жараёнига бошчилик қилиши, қайта қуришни жўш урдириб туриш қобилиятларини оширишдан иборат муҳим вазифалар ҳамиша диққат марказимизда турмоғи лозим.

Шу кунларда XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегатларининг меҳнаткашлар билан учрашувлари қизғин давом этаётир. Бундай учрашувлар аҳолининг барча қатламлари ўртасида ўтказилиши, айниқса, муҳимдир. Делегатлар жамиятдаги янгиланиш жараёнида, демократия ва ошкораликни ривожлантириш йўлида ўзлари қандай позицияда турганликларини баён қилиб беришлари лозим. Партия ташкилотлари бу суҳбатлар ҳар қандай расмиятчиликдан, олдиндан «уюштириш» услубидан холи бўлишини таъминламоқлари даркор. Делегатларнинг меҳнатчилар билан учрашувлари чинакам, тўла ошкоралик вазиятида ўтиши, уларда бугунги кунда одамларни ҳаяжонлантириб турган барча масалалар тилга олиниши учун алоҳида ғамхўрлик кўрсатиш талаб қилинади. Қайта қуриш муқаррар тус олганлиги, жамиятимизнинг ленинча йўлдан олға томон ҳаракатини жадаллаштириш учун делегатларнинг ўзлари қандай ишлаётганликлари, курашаётганликлари мана шу учрашувларнинг диққат марказида турмоғи зарур. Меҳнаткашлар делегатларга чуқур ўйлаб, аниқ ифодаланган наказлар беришлари, ўз делегатларининг конференция ишида қандай позицияда туришларини белгилаб беришлари ғоят муҳимдир. Шу тариқа кенг жамоатчилик фикри, ақл-идроки, иродаси конференция иши жараёнида тўла ифодаланишига эришиш мумкин.

«Совет жамиятининг сифат жиҳатидан янги ҳолатига, социализмнинг янги қиёфасига олиб борадиган йўл, — деб таъкидланади КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезисларида, — революцион қайта қуриш, ғоявий-сиёсий, иқтисодий ва социал соҳаларда ҳаётни демократиялаш орқали, сиёсий системани қайта ташкил этиш орқали ўтади». Ишончимиз комилки, конференция партиянинг коллектив иродасини ифодалаб, мана шу йўлни белгилаб беради. Бу йўлдан оғишмай бориб, биз мамлакатимизни ва жамиятимизни социал-иқтисодий тараққиётнинг янги босқичига кўтаришимиз шубҳасиз.

• XIX БУТУНИТТИФОҚ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ШАРАФИГА •

«СССР халқларининг дўстлиги ва ҳамкорлиги биз учун—муқаддас иш. Шундай бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Бу ленинизм руҳига, Улуғ Октябрь анъаналарига, Ватанимизда яшаётган барча миллат ва элатларнинг туб манфаатларига мувофиқдир».

(Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлисдаги докладдан).

СОЦИАЛИСТИК ВОҚЕЛИГИМИЗНИНГ ОБЪЕКТИВ ҚОНУНИ

Қардош — кўнгилларaро кўприкдир,
Кўзларнинг соқчиси нозик киприкдир.
Тиллар ҳар турли-ю, тилмоч керакмас,
Ҳар тилда беш бурчак юлдуз — табрикдир.

Шоир қалбига илҳом бахш этиб, ушбу латиф ва сермазмун мисраларни туғдирган совет халқларининг дўстлиги Октябрнинг ғоят буюк ютуқларидан биридир. Совет давлати қудрати ва мустаҳкамлигининг асосий таянчларидан бири бўлмиш бу дўстлик жаҳон тарихидаги ноёб ҳодисалар сирасига киради.

Партиямиз революциядан кейин миллатларнинг юридик жиҳатдангина эмас, шу билан бирга социал-иқтисодий жиҳатдан ҳам тенг ҳуқуқли бўлишлари йўлини очиб ҳамма республикалар ва регионларнинг, барча халқларнинг иқтисодий, социал ҳамда маданий ривожланишини тенглаштириш учун жуда кўп иш қилди. Иқтисодий ва социал сиёсат Россиянинг собиқ миллий чекка ўлкаларини мамлакат марказий районларидаги тараққиёт даражасига мумкин қадар тезроқ етказиб олишга қаратилди. Натижада социалистик қурилиш давомида миллий чекка ўлкаларнинг, жумладан Ўзбекистон ва Тожикистоннинг ҳам иқтисодий, социал ва маданий жиҳатдан жадал тараққий этиши таъминланди. Миллий адоват ўтмишда қолиб кетди, СССРдаги барча халқларнинг ленинча қардошларча дўстлиги, мустаҳкам ҳамкорлиги ва ўзаро ёрдами ҳаёт нормаси бўлиб қолди.

Миллий чекка ўлкаларнинг амалдаги қолоқлигини тугатиш ва уларни жадал ривожлантириш учун зарур ёрдам беришни, бу жабҳада зўр куч-ғайрат сарфлаш, ҳатто қурбонлар беришга тайёр бўлиб туришни В. И. Ленин Россия пролетариатининг олий интернационал бурчи, деб васият қилган эди. Бу бурч шараф билан бажарилди. «Мамлакатимиз халқлари, — деб таъкидлади М. С. Горбачев Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган докладида,— бугунги кунда ленинча миллий сиёсатнинг буюк ютуқларини таъкидлар эканлар, улуғ рус халқининг беғаразлиги, чинакам интернационализми, ҳур ва тенг ҳуқуқли республикаларнинг социалистик иттифоқини яратишга, ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлашга, Советлар мамлакатидаги барча халқларнинг иқтисодий, социал ва маданий, тараққиётига қўшган бебаҳо ҳиссаси учун унга чуқур ҳурмат ва миннатдорчилик изҳор этмоқдалар».

Социалистик воқелигимизнинг иттифоқдош республикалараро иқтисодий, маданий алоқаларнинг муттасил ривожланиб бориши ва уларнинг ўзаро ёрдамидан иборат объектив қонуний жараёни КПСС XXVII съезди қарорлари асосида халқ хўжалигини реконструкциялаш стратегияси ва тактикаси изчил амалга оширилаётган, барча жабҳаларда қайта қуриш муқаррар тус олган ҳозирги босқичда тағин ҳам ривожланиб, янги мазмун ва хилма-хил формалар билан бойимоқда. Ҳамма республикалар, шу жумладан, Ўзбекистон ва Тожикистон халқлари табиий бойликларини, моддий ва меҳнат ресурсларини, ишлаб чиқариш тажрибаларини ҳисобга олган ҳолда, умумиттифоқ меҳнат тақсимотига кўра хўжаликнинг муайян тармоқларини юксалтира бориб, СССР халқлари қардошларча дўстлигининг социалистик жамиятдаги моддий негизи яхлит халқ хўжалик комплексини муваффақиятли ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшишга интилмоқдалар.

Ҳозир мамлакатимизда биронта иттифоқдош республика йўқки, у ўз меҳнати самараларини, табиий бойликларини, ибратли тажрибасини, омилкор мутахассисларини ўзаро баҳам кўрмаётган, барча қардош республикаларда яратилаётган моддий неъматдан, маънавий бойликдан фойдаланмаётган бўлсин.

Бу Ўзбекистон ССР билан Тожикистон ССР ўртасидаги ҳамкорлик ҳамда ўзаро ёрдамга бағишланган газетанинг учинчи саҳифасида ва шу бугун «Совет Тожикистони» газетасида босилган материалларда ҳам ўз тасдиғини топган.

Ғафур ҒУЛОМ,
шоир, Ленин мукофоти лауреати

ҚАРДОШ ТОЖИК ХАЛҚИГА ЎЗБЕК ХАЛҚИДАН САЛОМ

Қардошлик тарихимиз ярқироқ саҳифаси
Бошланур минг йилларнинг тонги отган чоғидан.
Бизга камолот берди она-Ватан сийнаси
Мард ўғиллар бўй етди Осиё қучоғидан.

Панжакент қазмасининг Варахшдан не фарқи бор,
Икки тил, икки номли қардош халқ ишидур бу.
Сўғдийларнинг авлоди ака-ука беғубор.
Бундан ким фарқ ахтарса, тарихда бўлар кулгу.

Яқин қуда-қудағай, қадим қадимдан буён
Бирининг ўғли тожик, келини ўзбек қизи.
Отаси фарғонали, онаси аз Бадахшон.
Она тилиси тожик, аммо ўзбекдир ўзи.

Ажралмас дўстлигимиз тимсоли бўла олар
Навоий—Жомийларнинг туғма биродарлиги.
Қондошлик, қариндошлик аср-асрлар қолар
Халқларнинг жудоликни билмас дўстпарварлиги.

Улуғ совет халқлари доим бўлсин пойдор,
Арманин, ўзбек, тожик, украин, қозоғу, рус
Ленин байроғи билан бирлашган халқларки бор
Бариси улуғ русни оғам дейди, дубдуруст.

Тожик маърифатининг Синоча улуғлиги,
Тожик шеъриятининг Камолча тўлуғлиги,
Кимни ўзига тортмас айтингизчи, дўстларим,
Тожикистон ерининг шунчалар бўлуғлиги.

Қўлингиз дард кўрмасин, пахтакор оғайнилар,
Табошир тоғларидай шу хирмонлар Сизники
Ўзбек пахтакорлари Сиз учун шараф тилар,
Ҳамиша кўпайсину бўлсин бирингиз икки.

Мақтовингиз ёзаркан, тилимда мирсанжали
Варзоб пистаси каби мағзим тўлуқ, лабханда.
Тожикистон — гулистон васфин ёзарман ҳали,
Қомусларнинг мазмуни яширин бу чаманда.

Мевагина эмасдур, Ленинобод шуҳрати
Бир неча гигантларнинг қад кўтарган бўйи бор.
Дилидан кўтарилиб, минг йилларнинг кулфати,
Энди меҳнаткаш халқнинг ғолибона куйи бор.

Қардошларим, дўстларим тожик шоирларининг
Мунтазам ғазаллари жоним билан пайваста.
Ёзган ҳар бир мисраи санъат моҳирларининг
Дарбоз гўзалларининг қошларидай баржаста.

Ер юзи халқларига пешво бўлган ўзи —
Асосин Ленин солган Коммунистик партия.
Тожик, ўзбек халқига раҳнамо бўлган ўзи —
Асосин Ленин солган Коммунистик партия.

(Шеър қисқартириб босилмоқда).

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМНИ АМАЛИЙ ИШЛАР БИЛАН ҚАРОР ТОПТИРАЙЛИК

ОЛМАОТА, 4 июнь. (ТАСС). Миллатлараро муносабатларни экономиканинг туб иқтисодий ислоҳот билан, демократия ва ошкораликни қарор топтириш билан мустаҳкам ўзаро алоқада такомиллаштириш — қайта қуриш муваффақиятининг гаровларидан биридир. Қозоғистоннинг мамлакат ягона халқ хўжалик комплексига қўшаётган ҳиссасини кўпайтириб боравериш интернационализмнинг сўзда эмас, балки амалдаги ифодаси бўлиши лозим.

Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг бугун бўлган пленумида шу ҳақда гапирилди. Анжуман қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларни интернационализм ва ватанпарварлик руҳида тарбиялаш борасида Қозоғистон республикаси партия ташкилотининг иши тўғрисида»ги қарорини бажариш юзасидан республика партия ташкилотларининг ташкилий-сиёсий фаолиятини муҳокама қилдилар. Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. В. Колбин доклад қилди.

Совет ҳокимияти йилларида, деб таъкидланди пленумда, мамлакатдаги қардош халқларнинг ҳар томонлама ёрдамида Қозоғистон иқтисодий, социал ва маънавий тараққиётда катта муваффақиятларга эришди. Аммо 1986 йилнинг декабрь кунларида миллатчилик кайфиятидаги ёшлар группалари ҳис-туйғу туғёнини кўтардилар. Ана шу туғён сабаблари КПСС Марказий Комитетининг қарорида чуқур очиб ташланди. Республиканинг илгариги раҳбарияти, кўпгина партия комитетлари, деб таъкидланади қарорда, ленинча миллий сиёсатни амалга оширишда жиддий хатоларга йўл қўйдилар. Сўз билан иш ўртасидаги тафовут, сиёсий ишдаги очиқдан-очиқ турғунлик республика турмушининг ҳамма жабҳаларига ва аввало, экономикага салбий таъсир ўтказди.

Республикадаги ишларнинг аҳволига нотўғри, ниҳоятда ошириб баҳо беришда Д. А. Кунаев билан Л. И. Брежнев ўртасидаги шахсий дўстлик машъум роль ўйнади, деб таъкидланди пленумда. Бу ерда ошна-оғайнигарчилик энг юқори даражада бўлди. Ўша йиллари худди ёмғир янглиғ қўша-қўша мукофотлар ёғилиб келаверганлиги жуда катта нуқсонлар ва камчиликларни ниқоблаш воситаси бўлди, ёмон аҳволни яширди. Республикада салбий ҳодисаларни содир қилган кишилар турмушнинг иқтисодий, социал ва маданий соҳаларида кескинлашиб кетган муаммолардан миллатчиликни авж олдириш учун устомонлик билан фойдаландилар.

Республика коммунистлари, барча меҳнаткашлари турғунлик ҳодисаларини бартараф этиш учун ишга фаол киришдилар, КПСС Марказий Комитетининг қарори қозоғистонликлар учун ҳаракатнинг батафсил программаси бўлди.

ҲИНДИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ РАМАСВАМИ ВЕНКАТАРАМАННИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан Ҳиндистон президенти Рамасвами Венкатараман 1988 йил июль ойининг биринчи ярмида расмий дўстлик визити билан Совет Иттифоқига келади. Визит чоғида у Ҳиндистоннинг СССРдаги миллий фестивали ёпилишига бағишланган расмий маросимда қатнашади.

Жазоир Халқ Демократик Республикасининг Президенти, Миллий Озодлик фронти партиясининг Бош секретари Ш. БИНЖАДИДГА

Ҳурматли ўртоқ Шадли Бинжадид,

Жазоирда навбатдан ташқари олий даражадаги Умумараб кенгаши чақирилаётганлиги муносабати билан шу анжуманнинг раиси сифатида сизга мурожаат қилиб, сиз орқали кенгашнинг барча иштирокчиларини қутлайман. Бообрў араб раҳбарлари бутун ўткир, ҳаётий муҳим сиёсий муаммоларга биргаликдаги ёндашувларни ишлаб чиқиш учун яна тўпланишгани бизни хушнуд этади. Яқин Шарқ регионининг, ҳар бир араб мамлакати ва халқининг тақдири ана шу муаммоларнинг ҳал этилишига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Тан олиш лозимки, бундай муаммолар оз эмас. Эрон-Ироқ уруши, Форс кўрфази зонасида ҳарбий активликнинг тобора ўсиб бораётганлиги ва албатта, Араб-Исроил можароси шулар жумласидандир.

Кенгашда босиб олинган территориялардаги фаластинликларнинг қўзғолони тўғрисидаги масала муҳокама марказига қўйилганлиги асло тасодифий эмас. Фаластин халқининг Исроил босқинчилигига мардонавор қаршилиги бутун дунёнинг эътиборини жалб қилди, Яқин Шарқ можаросини ҳар жиҳатдан ва адолатли бартараф этишга ҳамда уни энг асосий муаммо — Фаластин муаммоси доирасида ҳал қилишга эришиш зарурлигини яққол кўрсатди.

Арабларнинг амалий ва реалистик платформадаги ҳаракат бирлиги Яқин Шарқда чинакам тинчлик сари муваффақиятли ҳаракат қилиб боришнинг асосий шартларидан биридир. Совет Иттифоқи шунга асосланиб, араблар ўртасидаги ихтилофларни бартараф этиш учун ҳамиша курашиб келди, араблар дунёсидаги сиёсий иқлимни соғломлаштиришга ўз ҳиссасини қўшишга интилиб келди. Биз араб мамлакатлари раҳбарлари билан қалин мулоқотларимизни юксак қадрлаймиз, шу мулоқотларни бундан буён ҳам мустаҳкамлаш, биз араблар билан келишиб олган йўл асосида ҳаракат қилиш ниятидамиз.

Араб—Исроил можароси шундай бир босқичга кирдики, эндиликда уни тезроқ тугатиш вазифаси даврнинг қатъий талаби бўлиб қолди. Яқин Шарқда ғоят хатарли вазиятнинг сақланиб қолаётганлиги халқаро муносабатларда яхшилик томон намоён бўлиб қолган силжишларга зиддир. Бу нарса мазкур регион халқларининг манфаатларига ҳам мувофиқ келмайди.

Совет Иттифоқи халқаро қонунчилик принциплари, БМТ Устави ва қарорлари негизида, барча томонларнинг манфаатлари мутаносиблиги асосида Яқин Шарқ можаросини адолатли ва ҳар жиҳатдан бартараф этиш манфаатларини кўзлаб қатъият ва ташаббус кўрсатиб ҳаракат қилмоқда. Арабларнинг босиб олинган ерлари уларга қайтариб берилиши, Фаластин халқининг ўз тақдирини ўзи белгилаш, регионадаги барча давлатлар ва халқларнинг эса эркин ривожланиш ва бехатар яшаш ҳуқуқи таъминланиши зарур.

БМТ раҳбарлигида барча манфаатдор томонларнинг, шунингдек ўзаро мақбул аҳдномаларга эришиш мақсадида коллектив равишда ёки якка-якка таклифлар ҳамда тавсияномалар киритиш мумкин бўлган Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари иштирокидаги халқаро конференция ана шу муаммоларни ҳал этиш учун ҳамма томонидан эътироф этилган механизмдир. Бундай конференция унинг қатнашчилари баҳамжиҳат ҳаракатининг ғоят хилма-хил формаларини: ялпи мажлислар, икки томонлама ва кўп томонлама комитетлар бўлишини назарда тутади.

Ўз-ўзидан равшанки, конференцияда фаластин араб халқининг намояндалари унинг бирдан-бир қонуний вакили—Фаластин Озодлик ташкилоти орқали қатнашишлари лозим. Шу ташкилотдан бошқа ҳеч ким фаластин халқи номидан қарор қабул қила олмайди ва ундан бошқа ҳеч ким фаластинликларнинг ана шу қарорларни бажаришларини таъминлай олмайди.

Ироқ билан Эрон ўртасида ярашиш томон бурилишга эришиш ҳам жуда муҳим. Можарони ҳарбий йўл билан ҳал этиш мумкин эмаслиги ҳамма эътироф этган факт бўлиб қолди, бинобарин хунрезликни давом эттириш иккала мамлакат халқларининг кулфатлари ва азоб-уқубатларини кўпайтириб, бутун регионга зиён етказади, халқаро хавфсизликка путур етказади, холос.

Хавфсизлик кенгашининг 598-резолюциясидан асос сифатида фойдаланиб, муаммони сиёсий йўл билан бартараф этиш йўлига дарҳол ўтиш керак. БМТ доирасида сарфланаётган куч-ғайратлар музокара жараёнини бошлаш учун зарур шарт-шароит яратади.

Ҳозир арабларaро ҳамкорликнинг ижобий потенциалини Яқин ва Ўрта Шарқдаги можароли вазиятларни бартараф этишга қаратиш зарур. Ўртача ва камроқ олислик ракеталарига доир Совет — Америка Шартномаси, Афғонистон хусусидаги Женева битимлари билан бир қаторда Араб — Исроил можаросини бартараф этишни ва Эрон — Ироқ урушини тўхтатишни амалий йўлга ўтказиш планетамизда янги, анча бехатар ва зўравонликсиз дунёни қарор топтириш томон қўйилган катта қадамлар бўлади.

Бизнинг назаримизда, барча манфаатдор томонлар масъулиятли ёндашган тақдирда, янгича сиёсий фикрлаш принциплари Яқин ва Ўрта Шарқ сиёсати ҳамда дипломатияси мазмунига сингиб кетган тақдирда, муҳолифлик ўрнига муаммоларнинг ўзаро мақбул ечимлари амалий тарзда излаб топилган тақдирдагина шундай бурилишга эришиш мумкин бўлади. Биз халқаро майдондаги барча мулоқотларимизда шу йўлга амал қилмоқдамиз. Биз Москвада АҚШ Президенти билан музокараларни шу таҳлитда олиб бордик.

Кенгаш қатнашчиларига муваффақият тилаб, унда қабул қилинадиган қарорлар Яқин Шарқда мазкур региондаги барча халқларнинг чуқур, ҳаётий манфаатларига мос бўлиб тушадиган тинчлик ишига хизмат қилади, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Қамоли эҳтиром билан

М. ГОРБАЧЕВ.

ГАСТРОЛЬ ТУГАДИ

Қардош республикалар ўртасида маънавий бойликларни бир-бири билан тобора кўпроқ баҳам кўриб бориш маданият соҳасидаги қайта қуришнинг эътиборга сазовор томонларидан биридир.

Кино ва телевидение, газета ва журналлар, маданият кунлари ва гастроллар мамлакат халқлари санъатини яхшироқ билишда ёрдам бермоқда.

Лоҳутий номидаги Тожикистон Давлат академик драма театрининг гастроллари Самарқандда Н. Табаровнинг «Чорраҳада» спектакли билан тугади.

Театр Самарқанд шаҳри ва областида йигирматадан кўп томоша кўрсатди. Қардош республикадан келган артистлар Ғ. Абдуллонинг «Меҳр даъвати» ва Т. Зулфиқоровнинг «Қафасдаги каклик», Ф. Муҳаммадиевнинг «Эътиқодли амирнинг сўнгги канизаги» пьесаларини, интернационализмни тараннум этувчи, уруш ва зўравонликка қарши норозилик билдирувчи, умуминсоний муаммоларни кўтариб чиқувчи бошқа бир қанча пьесаларни кўрсатдилар.

Гастролларни муваффақиятли ўтказганлиги, меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялашдаги ёрдами учун Лоҳутий номидаги Тожикистон Давлат академик драма театрининг коллективи ва бир группа артистлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов мукофотларни театрга ва театр труппасининг аъзоларига топширди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ДИЗАЙНЕРЛАРИ СЪЕЗДИ

6 июнь куни Тошкентда Ўзбекистон Дизайнерлар союзининг таъсис съезди бўлди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советии Раисининг ўринбосари В. В. Суденков съездни кириш сўзи билан очди.

Ўзбекистон Дизайнерлар союзи ташкилот комитетининг раиси З. Феодориди докладида, делегатларнинг нутқларида республикада дизайнерлик санъатининг йўналтирувчи ва мувофиқлаштириб турувчи маркази бўлиб қоладиган янги ижодий союз ташкил этилганлигининг долзарблиги таъкидланди. Саноат маҳсулоти сифатини яхшилаш ва унинг рекламаси, иш ва дам олиш учун қулай шароит яратиш — янги союзнинг асосий вазифаларидан бўлиши керак. Союз олдида кўпгина ҳал бўлмаган муаммолар турибди, шулардан энг муҳими дизайнер кадрлар тайёрлашдир, деб таъкидланди съездда. Республикадаги кўпгина корхоналарда хўжалик юритишнинг янги шароитларида ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг муҳим резерви бўлган бадиий конструкторлик муаммоларига ҳали ҳам зарур даражада эътибор бермаяптилар.

Съезд делегатлари Ўзбекистон Дизайнерлар союзининг правлениеси ва марказий ревизия комиссиясини сайладилар.

Съезд ишида Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси Р. Ғуломов, СССР Дизайнерлар союзи правлениесининг секретарлари А. С. Ольшанецкий, В. Ф. Рунге иштирок этдилар.

* * *

Шу куни Ўзбекистон Дизайнерлари союзи правлениесининг ташкилий пленуми бўлиб ўтди. З. П. Феодориди правление раиси этиб сайланди.

(ЎзТАГ).

XIX БУТУНИТТИФОҚ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ОЛДИДАН

ТАЛАБ ВА ФАОЛИЯТ

Хоразм область партия комитетининг пленумидан

Область партия комитети пленуми қатнашчилари «2000 йилгача бўлган даврда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни ва хизмат кўрсатишни ривожлантириш комплекс программасини амалга ошириш бўйича область партия, совет ва хўжалик органларининг вазифалари тўғрисида»ги масалани муҳокама этдилар.

Область партия комитетининг секретари В. И. Духно доклад қилди.

Пленумда алоҳида таъкидланганидек, ҳозир область халқ хўжалиги турли соҳаларининг 200 дан зиёд корхона ва ташкилоти 400 дан кўпроқ турдаги истеъмол молларини ишлаб чиқармоқда. Кейинги йилларда истеъмол молларини ишлаб чиқариш бўйича қатор йирик ихтисослаштирилган корхоналар қуриб ишга туширилди. Хонқа ва Шоводтаги дон маҳсулотлари комбинатлари, Гурлан ва Хонқадаги пойабзал фабрикалари, Хивадаги силикат ғишт заводи шулар жумласидандир. Маҳаллий саноат корхоналарини реконструкция қилиш ва қайта қуриш ишлари олиб борилмоқда. Бу йил Урганч халқ истеъмоли моллари фабрикаси, Хива керамика заводининг чинни буюмлари цехи ишга туширилди.

Беш йилликнинг икки йили давомида областда пландан ташқари 42 миллион сўмлик халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарилди.

— Бироқ бир қатор партия ташкилотлари, маҳаллий Советлар ва хўжалик органлари ҳали ҳам давр талаблари даражасида ишламаяптилар, — деди докладчи. — Бозорларда товарларни бошқа регионлардан келтириш йўли билан кўпайтиришга асосланиб иш тутмоқдалар. «Харезмстройматериали» ишлаб чиқариш бирлашмасининг темир бетон буюмлари заводи, шина ремонти, экскаватор ремонти ва ремонт заводларида ҳамда мебель фабрикасида истеъмол моллари ишлаб чиқариш планлари бажарилмаяпти. Урганч шаҳрида замонавий ишлаб чиқариш базасига, малакали кадрларга эга бўлган саноат корхоналари кўп. Бироқ, бу имкониятлардан самарали фойдаланилмаяпти. Шаҳар партия комитети ана шу корхоналарнинг раҳбарларига нисбатан етарли талабчанлик қилмаяпти. Янгиариқ, Шовот ва Гурлан районларида халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва аҳолига пулли хизмат кўрсатиш юзасидан белгиланган комплекс программалар бир маромда бажарилиши оқсаб қолмоқда.

Область саноати ишлаб чиқаришининг умумий ҳажмида енгил саноат маҳсулотлари салмоқли ўрин тутади. Бироқ фондларнинг эскирганлиги, технологиянинг такомиллашмаганлиги иш суръатини оширишга тўсиқ бўлмоқда. Республика енгил саноат министрлиги Урганч тикувчилик ва пиллакашлик фабрикаларини реконструкция қилиш, замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш ишларини йилдан йилга пайсалга солмоқда.

Область аҳолисининг пойафзалга бўлган эҳтиёжини қондириш масаласи кескин бўлиб турибди. У ташқаридан келтириш ҳисобига 90 процент атрофида қондирилмоқда. Хонқа ва Гурланда ишга туширилган пойабзал фабрикаларида қувватлар жуда секинлик билан ўзлаштирилмоқда. Урганч пойабзал фабрикаси қурилиши эса анча чўзиб юборилди. Район ва шаҳар партия комитетлари ана шу участкаларда қувватлардан тўла фойдаланишни таъминлашлари керак.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришда саноат корхоналари мавжуд имкониятлардан қониқарсиз фойдаланмоқдалар. Жумладан, Урганчдаги ўт ўриш машиналари заводи, Хива шаҳридаги давлат подшипник заводининг ишлаб чиқариш майдонлари бўш турибди. Куйбишев агрегат заводининг Дружба шаҳридаги филиалида замонавий ускуналарнинг каттагина қисми ишлатилмасдан қолмоқда. Шовот подшипник заводининг имкониятларидан ҳам қониқарсиз фойдаланилмоқда.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан нотиқлар область агросаноат комплекси имкониятларидан яхшироқ фойдаланиш зарурлигига, Хонқа районидаги Охунбобоев номли, Хива районидаги Фрунзе номли, Шовот районидаги «Партия XIX съезди» колхозлари ва «СССР 60 йиллиги» совхозининг мева ва сабзавот маҳсулотларини қайта ишлаш соҳасидаги тажрибасини ҳамма жойда кенг қўлланиш зарурлигига эътиборни қаратдилар. Озиқ-овқат проблемасини ҳал этишда Туямўйин сув омбори, областдаги бошқа кўл ва ҳавзаларнинг имкониятлари ҳисобига балиқ маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш резервларидан қониқарсиз фойдаланилаётганлиги таъкидланди. Савдо ходимлари халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарадиган корхоналар ва ташкилотлар билан алоқа боғламаётганликлари, товарлар камёблигига барҳам бериш учун тадбирлар кўрмаётганликлари таъкидланди.

Музокараларда Гурлан район партия комитетининг биринчи секретари В. Н. Боягин, Урганч ёғ-мой комбинати ишчиси Д. Одамбоева, Боғот районидаги Жданов номли колхоз раиси И. Искандаров, область маҳаллий саноат бошқармаси бошлиғи Қ. Нуруллаев халқ истеъмоли моллари етиштириш ва хизмат кўрсатишни яхшилаш билан боғлиқ муаммоларга тўхталдилар. Тегишли республика министрликлари идоралари адресига танқидий фикрлар айтилди. Хива гилам комбинати бош инженери Б. Турдиалиев аҳолига моллар етказиб бериш ва хизмат кўрсатиш комплекс программаси бажарилишини тезлатиш масалаларига эътиборни қаратди. Жумладан, у мавжуд саноат корхоналари қувватидан икки-уч сменада фойдаланиш зарурлигини айтди. Хива гилам фабрикасида қадимий Хиванинг манзаралари ва машҳур кишиларнинг портретлари туширилган совға гиламлари тўқиш лозим деди.

Пленумда қайта қуриш фидойиларидан 9 коммунист XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига делегат қилиб сайланди.

Пленумда область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мирқосимов, Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети раиси В. А. Хайдуров нутқ сўзладилар.

С. НОДИРМАТОВ.

ЎРИМ ҚИЗҒИН

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ. Ильич районидаги Титов номли совхознинг Абдуҳамид Ҳожиев бошлиқ бригадаси хўжаликдаги илғор коллективлардан бири. Бригада миришкорлари омилкорлик билан иш юритиб, бир неча йилдирки гектарлар самарасини муттасил ошириб боришга муваффақ бўлишмоқда.

Бу йил бригада ерларидаги арпа ҳосили, айниқса, баракали бўлди. Айни кунларда пайкаллардаги ҳосилни ўриб-йиғиб олиш қизғин давом эттирилаётир. Ғанимат дамлардан унумли фойдаланиб, ўримни тезлатиш билан бир қаторда нобудгарчиликка йўл қўймасликка катта эътибор берилмоқда. Шу туфайли кунлик иш самараси барчани қувонтиряпти. Дастлабки ҳисоб-китоблар мавжуд ерлардан мўлжалдагидан анча кўп арпа ҳосили олинаётганини кўрсатмоқда.

Суратларда: бригада бошлиғи А. Ҳожиев (чапда) илғор комбайнчи М. Абдурашидов ва арпа ўрими пайти тасвирланган.

У. Қўшвоқов фотолари.

Танишинг: конференция делегатлари

Дарғалардан бири

Норин районидаги Калинин номли колхоз коммунистлари очиқ партия йиғилишида 3-бригада бошлиғи Мингбоевага юксак ишонч билдирдилар.

Нима учун айнан Ҳанифа Мингбоеванинг номзоди бўлажак партия конференцияси делегатлигига кўрсатилди! Ахир, ишчан, ташаббускор, ташкилотчи бригада бошлиқлари, мутахассислар, хўжалик раҳбарлари озмунчами! Сафдошларининг бунчалик иззат-ҳурматини қозонган пахтакор аёл улардан қайси жиҳатлари билан фарқ қилади!

Очиқ партия йиғилиши бошланиши олдидан партком секретари Б. Тўрақуловга шу саволни бердик.

— Ҳозир ҳар бир коммунист фаолиятига ягона аниқ мезон — унинг қайта қуришга муносабати, бу жараёнга қандай ҳисса қўшаётганига қараб баҳо берилади. Ҳанифа Мингбоева ҳақида шуни айта оламанки, у аввало, ўз ишини қайта қуриб гина қолмай, қайта қуришнинг ташкилотчиларидан биридир, — деди у.

Секретарь ўз гапини исботловчи кўпгина далиллар келтирди. Аммо шуни ҳам айтиш кераккн, хўжалик партия ташкилотида иш силлиқ бораётгани йўқ. Пассивлик, лоқайдлик, муросасозлик, маъмуриятчилик каби иллатлар яшовчан бўлади. Партия комитети мажлисларида докладчи нима деса, қандай қарор таклиф қилинса ўйлаб-ўйламай маъқуллайверадиган партком аъзолари бор. Ҳанифа Мингбоева эса бундай эмас. Ҳар бир масала ҳақида унинг ўз нуқтаи-назари бўлади. Баъзан кўпчилик бир томонга ўтиб қолган вақтда ҳам ўзининг ҳақлигига ишонган коммунист фикрини қаттиқ туриб ҳимоя қилган.

Партия йиғилишларидан бирида колхоз раисининг ҳисоботи эшитилганди. Ҳамма юзхотир қилиб, фақат яхши гаплар айтаверишди. Шунда Ҳ. Мингбоева сўз олиб бундай деди:

— Ҳали Нуриддиновнинг иш услубини мақташга эрта. У ишда коллегиалликка риоя қилмаяпти, ҳамма нарсани ўзи ҳал қилишга интиляпти. Бундай эскича услуб билан энди катта колхозни бошқариб бўлмайди. Раҳбар одамларга кўпроқ ишониши керак.

Раис ўз хатосини тан олди. Эндиликда оилавий пудратчидан тортиб, бош мутахассисларнинг мустақил фаолияти учун қулай шароитлар яратилди.

Яқинда правление мажлисида ободончилик, колхозчиларнинг социал-маданий шароитларини яхшилаш масаласи муҳокама қилинганида Ҳанифа жуда таъсирли сўзлади.

— Қачон кун тартибига шу масала қўйиладиган бўлса, колхоз марказидаги ишларни бирма-бир санаш билан чекланамиз. Хўш, Тельман ва Калинин участкаларидагиларнинг айби нима? Улар бошқалардан ёмон ишлашяптими? Бошқалар каби яхшироқ, маданийроқ яшашга ҳақлари йўқми? Нима учун бу қишлоқларда фақат болалар боғчаси-ю, чойхона бор холос. Водопровод керакмасми? Асфальт йўл-чи? Маиший хизмат уйи, қассобхона, новвойхона-чи? Хотин-қизлар замонавий кийим тиктириш учун қаерга боришади? Хуллас, ҳаммага баравар қарашимиз керак. Таклифим шу: чекка қишлоқларни ободонлаштириш бўйича алоҳида чоралар белгилаш лозим.

Шундай қилинди. Қарабсизки, Калинин ва Тельман қишлоқларида ҳам зарур маданий-маиший қулайликлар вужудга келтирилди. Ҳ. Мингбоева депутат сифатида бу ишларга катта ҳисса қўшди. Шахсан унинг ҳаракати билан ўн километрга яқин водопровод тармоғи ишга туширилди.

Партия комитети аъзоси Ҳ. Мингбоевага партия топшириғи сифатида хотин-қизлар билан ишлаш вазифаси берилган. Бу топшириқни қандай уддалаётганига бир мисол: у ўз бригадасида шу йилдан бошлаб аёлларга дам олиш куни жорий этди.

...Очиқ партия йиғилишига икки юздан ортиқ коммунист ва партиясиз хўжалик ишлаб чиқариши барча тармоқларининг вакиллари тўпландилар. Биринчи бўлиб 3-бригада цех партия ташкилоти секретарининг ўринбосари Н. Йўлдошев сўз олиб, коммунистлар Ҳ. Мингбоеванинг номзодини XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегатлигига якдиллик билан кўрсатганлигини, колхоз партия комитетининг кенгайтирилган мажлисида ҳам бу таклиф қўллаб-қувватланганлигини айтди.

— Ҳанифа Мингбоевани яхши биламиз, — деди у.— Омилкор деҳқон, ғамхўр ва талабчан раҳбар. Ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб ишлаб, пахтадан йил сайин мўл ҳосил оляпмиз. Бултурги мураккаб шароитда ҳам ҳар гектар ердан 38 центнердан хирмон кўтариб, планимизни ошириб бажардик. Бу колхоз кўрсаткичидан салкам 14 центнер ортиқ. Ҳосил таннархи хўжалик бўйича 48 сўмга тўғри келган бўлса, бизда 33 сўмни ташкил этди. Бу йил 40 центнерлик маррани кўзлаб меҳнат қиляпмиз.

1-бригада бошлиғи Ш. Қурбонов шундай деди:

— Ҳанифа саксон иккинчи йилдан бери бригадир. Шундан бери ҳар қандай шароитда ҳам унинг коллективи планни бажариб келяпти. Бир сўз билан айтганда коммунист қандай бўлишини унинг мисолида яққол кўряпмиз.

— Мен коммунист бўлмасам ҳам конференция делегатлигига Ҳанифахоннинг номзоди ҳар жиҳатдан муносиб, деб баҳолайман, — деди сўзга чиққан сут соғувчи П. Исмонова. — У хотин-қизлар меҳнатини енгиллаштириш, янгича урф-одатлар ва маросимларни ёйиш учун жон куйдиряпти. Қисқа қилиб айтсам — Ҳанифахон қайта қуришнинг ҳақиқий жонкуяри. У Ўзбекистон Компартияси XX съездида ҳам делегат бўлиб қатнашган эди. Биз бу билан фахрланамиз. Фақат истагим шуки, Ҳанифахон Мингбоева партия конференциясида бошқа делегатларнинг қайта қуриш соҳасидаги тажрибаларини ўрганиб қайтсин. Ўзимизда ҳам қўллансин.

Колхоз коммунистлари қайта қуриш дарғаларидан бири, бригада бошлиғи Ҳанифа Мингбоевани XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегатлигига номзод қилиб тасдиқлаш ҳақида бир овоздан қарор қабул қилдилар.

Ш. ХОЛМИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ҳ. ЖАМБУЛОВ,
«Наманган ҳақиқати» мухбири.

• «Совет Ўзбекистони» давра суҳбати

ПУДРАТ — ҲАЁТ ТАҚОЗОСИ

- **Оила ва ижара пудратига кенг йўл**
- **Ижодий изланишлар самараси**
- **Давлат ҳам, деҳқон ҳам манфаатдор**

Сурхон водийси агросаноат комплексининг колхоз ва совхозлари 1988 йил январь ойидан бошлаб тўлиқ хўжалик ҳисобига, ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш ва ўз харажатларини ўзи қоплаш системасига ўтиб хўжалик юритмоқда. Янги метод асосида иш кўришда оила пудрати кенг қўлланаётган колхоз ва совхозлар юқори натижаларни қўлга киритмоқдалар. Мухбиримиз А. ХАЛИЛОВ Термиз районидаги «Намуна» колхозидаги илғор пудратчи коллективлар раҳбарлари билан давра суҳбати ўтказиб, оила пудратининг самараси, афзалликлари, резерв ва имкониятлари ҳақида суҳбатлашди. Шунингдек, давра суҳбатида район партия комитети ва РАПО раҳбарлари ҳам иштирок этдилар.

Давра суҳбатини «Намуна» колхози раиси Наим БЎРИЕВ бошлаб берди:

— Мен Бутуниттифоқ колхозчилар съездида қатнашдим. Ўртоқ М. С. Горбачев халқимизни озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўла-тўкис таъминлаш учун ер ўз эгасини топиши кераклиги ҳақида айтиб ўтди. Бу — деҳқонлар учун айни муддао. Хўжалигимизга Термиз шаҳри аҳолисини йил — ўн икки ой сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашдек катта вазифа юклатилган. Бу ишни кўнгилдагидек уддаламоқ учун тажриба тариқасида 1986 йилда 11 та оилавий пудрат звеноси ташкил этдик. 1987 йилда эса уларнинг сони 44 тага етди. Ўтган йили колхоз бўйича сабзавот етиштирилган ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 1900 сўмдан даромад олинган бўлса, оилавий пудрат звенолари ўрта ҳисобда 4700 сўмдан даромад кўришди. Бу — хўжалигимиз бўйича олинган ўртача даромаддан қарийб икки ярим баробар кўп. Ёки колхоз ҳар гектардан 116 центнердан сабзавот маҳсулоти етиштиргани ҳолда, пудратчилар 234 центнердан ҳосил олдилар.

МУХБИР: — Оилавий пудратнинг бу йилги одими қалай?

Н. БЎРИЕВ: — Бу йил оилавий пудрат звеноларининг сони 75 тага етди. Уларнинг ҳар бирига 1,3 гектардан, жами 100 гектар суғориладиган ерлар ажратиб берилди.

МУХБИР: — Оилавий пудрат звеноларининг колхоз билан иш юритиш усуллари, ҳисоб-китоб ишлари ҳақида ҳам эшитсак.

Аҳмад ТУРСУНОВ, колхоз бош бухгалтери: — Пудратчи звенолар колхоз правлениеси билан йил бошиданоқ шартнома тузадилар. Уларга ер майдони 2-3 йилга бириктириб берилади, гектаридан олинадиган ҳосилдорлик, сабзавот турлари бўйича етиштириладиган ялпи маҳсулот миқдори шартномада ўз ифодасини топади. Планга нисбатан ишлаб чиқарилган маҳсулот қийматининг 50 проценти иш ҳақига ажратилади, пландан ошиқча топширилган маҳсулот суммасининг 70 проценти иш ҳақи сифатида тўланади. Ўтган йили оилавий пудрат звенолари давлатга 1800 тоннага яқин ҳар хил сабзавот маҳсулотлари етказиб бердилар. Бу йил эса улар камида 3500 тонна шундай маҳсулот ишлаб чиқариш ҳақида шартнома туздилар.

МУХБИР: — Сурхондарёнинг об-ҳаво ва иқлим шароитлари сабзавот маҳсулотларини қиш ойларида ҳам узлуксиз етказиб бериш имкониятини беради. Нега сизлар эртаки сабзавот етиштиришга жиддий эътибор бермайсизлар?

Маъруф ҲАКИМОВ, пудратчи звено бошлиғи: — Қишда сабзавот етиштириш учун декабрь ойидаёқ ариқларда сув оқиб туриши зарур. Бизда эса то март ойигача сув бўлмайди. Шу боис қишда сабзавот етказа олмаяпмиз. Эртаки сабзавотга келганда — ўтган йили 2 гектар ер олиб, 2 киши оилавий звено туздик. Бир гектар ерга пиёз, бир гектар ерга помидор экдик. Эртаки пиёзнинг килограммини 30—40 тийиндан, помидорни 1—2 сўмдан топширдик. Москва меҳнаткашларига 10 тонна помидор жўнатдик. Пиёз ўрнига ошқовоқ экиб, унинг ҳар бир килограммини 10 тийиндан пулладик. Жами даромадимиз 9.100 — сўмни ташкил этди. Бундан 4700 сўми икки кишига иш ҳақи сифатида берилди. Бу йил бир гектар ер олиб, унинг ярмига карам, ярмига помидор экдик. Ҳозиргача 500 килограмм карам сотдик. Биз пландаги 230 центнер ўрнига 250 центнердан сабзавот маҳсулоти етиштиришга сўз берганмиз. Бироқ бизда кичик майдонларда ишлатиш учун механизация воситалари йўқ. Илгарилари от культиваторлари бўларди. Ҳозир буни қайта тиклаш жуда зарур.

МУХБИР: — Оила пудратини чинакамига ташкил этиш ва йўлга қўйишга нималар тўғаноқ бўляпти?

Жовли АВЛИЁҚУЛОВ, район агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси: — Оилавий пудрат звенолари кўпинча шартнома қоидаларига амал қилишмайди. Асосан карам, пиёз, помидор, полиз экинлари экишади. Натижада бошқа турдаги сабзавот маҳсулотлари ва картошка етиштириш топшириқлари бажарилмай қолаверади. Яна бир нарса жуда чатоқ. У ҳам бўлса уруғлик масаласи: республика «Сортсемовощ» бошқармаси деҳқонга маъқул уруғ бермаяпти. Шу боис, экилган карамлар бош ўрамасданоқ гуллаб кетяпти. Эндиликда уруғни ҳар бир хўжаликнинг ўзи етиштириши зарур бўлиб қолди.

Мамашариф ИСМОИЛОВ, пудратчи звено аъзоси: — Ерларнинг мелиоратив ҳолати йилдан йилга ёмонлашиб кетяпти. Уни яхшилаш учун алмашлаб экишни кенг жорий этиш, сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш, пайкаллар захлатиб суғорилишига йўл қўймаслик, минерал ўғитлар, хусусан азотни нормадан ортиқ солмаслик, далаларга кўплаб маҳаллий ўғит, чириндилар, эски девор кесаклари, кул ва унумдор тупроқларни чиқариб солиш даркор.

МУХБИР: — Яна қандай муаммолар бор?

Аҳмад ТУРСУНОВ: — Катта меҳнат эвазига етиштирилган ҳосилни териб олиш, жўнатиш ва топшириш ишларида жуда катта қийинчиликлар мавжуд. Корхоналар билан шартномалар тузилмайди, шаҳар ва район савдо ташкилотларида тайёрланган маҳсулотни қабул қилиб олиш, сақлаш учун имкониятлар йўқ. Шу сабабли етиштирилган ҳосилнинг учдан бири нобуд бўлиб кетяпти. Ҳосилни жўнатишда яшчиклар ва бошқа идишлар етишмайди. Транспорт воситаларининг камлиги ҳам жиддий тўғаноқ бўляпти. Ҳар бир пудратчи звенога ҳеч бўлмаса биттадан от-арава керак.

Колхозда ИЖАРА (АРЕНДА) пудрати ҳам ташкил топяпти. Бу ҳақда ижарачи звено бошлиғи Николай КИМ сўз олди: —

— Мен шаҳарда яшайман, — деди у. — Ўн йил мобайнида Шеробод чўлидаги В. Қодиров номли совхозда ишладим. Шу йил январида оила аъзоларим билан биргаликда 4 киши бўлиб келиб, «Намуна» колхозидан ижарага 3,5 гектар ер олдик. Бундан 2 гектарига тарвуз экдик, бир гектарига қишда турадиган қовун экишга ҳозирлик кўряпмиз. Қолган ярим гектар ерга эса сабзи, пиёз, болгар қалампири экдик.

Энг муҳими, ерни бекор қолдирмаслик, ундан бутун йил давомида оқилона фойдаланиш зарур. Биз сабзини июнь ойида кавлаб олиб ўрнига июль ойида кечки бодринг экамиз. 0.30 гектар сабзидан пландаги 69 центнер ўрнига 100 центнер маҳсулот берамиз. Қолган 0,20 гектар ердан эса пландаги 46 центнер ўрнига 100 центнер пиёз ва болгар қалампири етиштирамиз.

Яна бир нарсани, у ҳам бўлса тарвуздан юқори ва бир мавсумда икки марта ҳосил олиш тажрибаси билан ўртоқлашмоқчиман: эртаки тарвуз ҳосили йиғиб териб олингач, поялари 20—25 сантиметр узунликда қолдирилиб, кесиб ташланади. Натижада, тарвузпоялар янгидан тез ривожланиб, ҳосил тугади ва қисқа вақт ичида такрор ҳосил беради.

Суҳбатга район партия комитетининг биринчи секретари **Ж. АБДУЛҲАКИМОВ** якун ясади:

— Бу йил район колхоз ва совхозларидаги оилавий пудрат звенолари сони фақат деҳқончиликнинг ўзида 85 тага кўпайиб, 137 тага етказилди. Жумладан, Жданов номли колхозда 14 та, «Октябрь 40 йиллиги» колхозида 24 та, «Наврўз» совхозида 12 та, «Гулбаҳор» совхозида 7 та оилавий пудрат звенолари иш бошлади.

Биз айрим хўжаликларда пахтачилик ва чорвачилик соҳасида ҳам оилавий пудрат коллективлари тузиб, тажриба қилиб кўряпмиз. Қўйчилик ва паррандачиликдаги пудрат звенолари яхши натижалар берди. Ҳозирги долзарб вазифамиз — оилавий пудрат звеноларини кичик механизация воситалари, от-арава, от культивацияси билан тез орада таъминлашдан иборат.

ШАҲАР БАЙРОҒИДА ОРДЕН

ТОЛЬЯТТИ (Куйбишев области), 4 июнь. (ТАСС). Тольятти шаҳри меҳнаткашлари хўжалик ва маданий қурилишда эришган муваффақиятлари учун ҳамда шаҳарга асос солинганлигининг 250 йиллиги муносабати билан у Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган эди.

Бугун Волжск автомобиль заводининг Маданият саройида Ватаннинг юксак мукофотини топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари Е. К. Лигачев нутқ сўзлади. КПСС Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиуми номидан у шаҳар меҳнаткашларини юксак мукофот билан самимий табриклади. Е. К. Лигачев СССР Олий Совети Президиумининг Тольятти шаҳрини мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб эшиттирди ва шаҳар байроғига орденни қадаб қўйди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми электр транспортини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшганлиги, юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганлиги ва ижтимоий ҳаётдаги фаол иштироки учун Тошкент шаҳар ижроия комитети трамвай-троллейбус бошқармаси энергетика хўжалиги хизматининг биринчи категория инженери ўртоқ Алексей Дмитриевич **Виденинга**, 2-троллейбус депосининг ҳайдовчиси ўртоқ Угол Одилович **Толиповга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган коммунал-маиший хизмат ходими» фахрий унвонини берди ҳамда шу бошқарма ходимларидан бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Жўшқин меҳнат нафаси

Редакциямизнинг агросаноат бўлимига кейинги ўн кунликда бош мухбиримиз — қишлоқ қаламкашларидан юздан ортиқ хат-хабар келди. Уларнинг аксариятида шу куннинг қайноқ нафаси — республикамиз меҳнат аҳлининг яқинлашиб келаётган XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақада қандай ютуқларга эришаётгани мароқ билан ҳикоя қилинади.

«Усмон Юсупов районидаги Калинин номли совхоз чорвадорлари XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси шарафига олган социалистик мажбуриятларини бажардилар, — деб ёзади қашқадарёлик журналист **И. Усмонов**. — Улар давлатга топшириқдаги 170 тонна ўрнига 178 тоннадан зиёд сут топшириб, олти ойлик планни барвақт бажардилар. Бу — ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 63 тонна кўп. Райондаги «Янгиобод» совхози чорвадорлари ҳам ярим йиллик планни ошириб бажаришга эришдилар». Фарғоналик **Х. Жўрабоев** эса Олтиариқ районидаги М. Горький номли колхоз паррандабоқарлари давлатга 99 минг дона тухум тортиқ қилиб, тўққиз ойлик топшириқни адо этганликлари ҳақида хабар берадилар. Қашқадарёлик **Х. Назаров, Ҳ. Раҳмонов,** тошкентлик **И. Рустамов,** навоийлик **И. Сафаралиев,** самарқандлик **Б. Шамсиев,** фарғоналик **А. Суфиев, М. Давронов, Ю. Эминовлар** ҳам шу мазмунда қалам тебратишган.

«Бўз районидаги Энгельс номли колхоз заршунослари ғўза қатор ораларига иккинчи комплекс ишлов беришни мўлжалдагидан ўн кун илгари тугаллашди. Ғўзани ягана қилиш, минерал ўғитлар билан озиқлантириш, дастлабки чопиқ ишлари ҳам ниҳоясига етказилди. Хўжаликнинг Т. Ғаффоров, Ҳ. Эргашев, А. Маматқулов бошлиқ бригадаларида экинлар айниқса баравж». Бу сатрлар андижонлик қаламкаш **Ҳ. Рустамов** мактубидан олинди.

С. Олломов, А. Бекчонов (Қорақалпоғистон АССР), **Д. Матчонов** (Хоразм), **А. Мухторов, Ч. Тўхтанов, У. Абдуллаев** (Андижон), **Р. Муҳаммадиева** (Самарқанд), **Ш. Маҳмудов** (Қашқадарё), **Ш. Шарафутдинов, А. Турембетов** (Тошкент) ва бошқалар, шу кунлардаги дала ишларининг бориши ҳақида ёзиб юборишган. Шунингдек, бухоролик **Р. Тўлаев, Ҳ. Қобилов, Ш. Боқиев,** тошкентлик **Ҳ. Тожиматовлар** ҳам турли мавзуларда хабарлар йўллашган.

ГРАФИКДАН ЎЗИБ

Қўрғонтепа ғалла маҳсулотлари комбинатини барпо этишда қурилиш-монтаж ишлари суръати тўрт баравар ортди. Энди корхонанинг биринчи навбати шу йилиёқ фойдаланишга топширилиши равшан бўлиб қолди. Унинг қуввати ҳар куни 500 тонна ун ва 630 тонна омухта ем чиқаришга мўлжалланган.

Бу ердаги ишларни олиб бораётган «Спецэлеватормельстрой» тресті тугатилганидан сўнг қурилиш бошқа қўлга — республика қурилиш министрлигининг 162-трестига берилди. Янги пудратчи объектда ишларни жўнаштириб юборди.

— Май ойида апрелга нисбатан юз минг сўмликдан кўпроқ қурилиш-монтаж ишларини бажардик, — дейди 4-қурилиш поездининг бошлиғи Ф. Нуъмонов. — В. Земляк, А. Абдусаломов, Э. Мирзақулов бошлиқ комплекс бригадалар кунлик топшириқни анча ошириб бажармоқда. Улар қурилишда XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси шарафига авж олиб кетган социалистик мусобақада пешқадамлик қилишмоқда.

(ЎзТАГ).

• XIX БУТУНИТТИФОҚ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ОЛДИДАН

«Совет Ўзбекистони» газетаси—«Совет Тожикистони» меҳмони

ДЎСТЛИК, ҲАМКОРЛИК — ҚУДРАТИМИЗ, РАВНАҚИМИЗ ГАРОВИ

Ён қўшни — жон қўшни, деганлари бежиз эмас. СССР миқёсидаги бундай қўшничилик, бир-бирига мададкорлик, республикалараро ҳамкорлик — мамлакат ягона халқ хўжалиги комплекси тараққиёти гаровидир. Шу комплекс доирасида Тожикистон — Ўзбекистон иқтисодий алоқалари ва ўзаро ҳамкорлиги тобора мустаҳкамланиб, ривожланиб бормоқда.

Икки республиканинг табиий, иқтисодий, тарихий ривожланиш шарт-шароитлари кўп жиҳатдан бир-бирига ўхшаш. Ўрта Осиё иқтисодий потенциалининг 5,3 қисми Ўзбекистон ҳиссасига тўғри келади. Ўрта Осиё экономикаси тараққиётига Тожикистон ССР ҳам муносиб ҳисса қўшиб келаётир. Сифатли хом ашё, ёқилғи-энергетика бойлиги, меҳнат ресурсларининг бисёрлиги— икки қўшни республика иқтисодий тараққиёти тезлашувига имкониятлар яратиб бермоқда.

Фикримизнинг исботи учун баъзи рақамларни таъкидлаб ўтишга тўғри келади. СССР бўйича 1986 йили саноат ялпи маҳсулоти ўсиши суръатлари 1913 йилдагига нисбатан 205 баравар юксалган бўлса, Ўзбекистон ССРда 1924 йилдагига қараганда 271 баравар ўсишга эришилди. Пахта тозалаш саноатини ҳисобга олмаганда эса республика ялпи саноат маҳсулоти ўсиши суръатлари 579 баравар жадаллашди. Яна бир қиёс: агар 1986 йили қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ялпи маҳсулотининг ўсиши СССРда 1913 йилдагига қараганда тўрт баравар кўпайган бўлса, Ўзбекистон ССРда бу 8,1 баравар, Тожикистон ССРда эса 11,8 бараварни ташкил қилди.

Тожикистонда умумиттифоқ гидроэнергетика запасларининг 8,5 процент миқдори мавжуд ёки Ўрта Осиё гидроэнергетика жами запасларининг 54 процентдан кўпроғи жойлашган. Тожикистон Иттифоқ ҳукуматининг катта ёрдамига таяниб, РСФСРдан кейин энергетика ресурсларини изчиллик билан ўзлаштириб бораётган республикадир. Қўшнимиз ҳозир бутун мамлакат биринчи беш йиллик охирида эришганига тенг электр энергия ҳосил қилмоқда.

Ўзбекистон ССРда ҳам йирик ёқилғи-энергетика, қора ва рангли металлургия, химия ҳамда нефть химияси саноати таркиб топган. Республикада машинасозлик тез ривожланиб бормоқда.

Тожикистондаги Варзоб, Қайроққум, Норак, Бойпазин гидростанциялари, Вахш азот ўғитлари ва Ёвон электр химия, Душанба рўзғор холодильниклари заводлари ҳамда бошқа корхоналар Ўрта Осиё экономикаси тараққиётига баракали таъсир кўрсатяпти.

Бундай тараққиёт ўз-ўзидан рўй бергани йўқ. Икки республика иқтисодий алоқаларининг тобора мустаҳкамланиб бораётгани, айниқса икки томонлама ҳамкорлик ривожланаётганлиги бунинг учун объектив шарт-шароитлар яратиб бермоқда.

Тармоқлараро баланслаш маълумотларига кўра, Ўзбекистон ССР моддий ишлаб чиқаришида Тожикистон ССРнинг 58 тармоғи маҳсулотларидан фойдаланилмоқда. Ўз навбатида Ўзбекистон маҳсулотлари Тожикистоннинг 78 иқтисодий тармоғига етказиб берилаётир. Масалан, ташиб келтириладиган азот ўғитлари ҳажмининг учдан бир қисми, фосфор минерал ўғитларининг учдан икки қисми, турли маркадаги тракторларнинг тўртдан бир қисми, кўплаб халқ истеъмоли буюмлари ва бошқа маҳсулотлар Тожикистонга Ўзбекистондан боряпти.

Республикамиз Тожикистондан ўз эҳтиёжлари учун кўплаб маҳсулотлар олмоқда. Жумладан, электр энергиянинг 20 проценти, дастлабки ишланадиган алюминийнинг 90 процентдан кўпроғи, рўзғор холодильникларининг 28 процентдан зиёдроғи, хўжаликда ишлатиладиган совуннинг 54 проценти ва бошқа маҳсулотлар пешма-пеш Тожикистондан етказиб берилмоқда.

Энергетика, транспорт, газ билан таъминлаш, сув ресурслари ва бошқалардан фойдаланишдаги муштараклик тараққиётга катта омил бахш этяпти. Ўрта Осиё ва Жанубий Қозоғистон ягона энергетика тармоғи мавжудлигининг ўзи катта имконият. Ёқилғи-энергетика комплексидаги иқтисодий ўзаро алоқаларда Ўзбекистон — Тожикистон табиий газ ва кўмир запасларининг, гидроэнергетика бой потенциалининг катта роли бор, албатта.

Баҳор-ёз фаслларида Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги Тожикистон ССРдан арзон электр энергия олиб турибди. Энергия билан таъминлаш мураккаб бўлган қишки ойларда бизнинг республикамиз Тожикистонга тегишли ёрдам кўрсатяпти.

Социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришда газ таъминоти барқарорлиги муҳим. Ҳозир республикамиз Тожикистон ССРга 1,5 миллиард куб метр «зангори олов» юбориб турибди. Бу қардошларимизнинг табиий газга бўлган эҳтиёжи 88—90 процентини қоплайди, келажакда бу кўрсаткич 95 процентга етказилади.

Совет Иттифоқи мутахассисларининг, жумладан Ўзбекистон ССРнинг бутун Ўрта Осиё, шунингдек Тожикистон ССР ёқилғи-энергетика комплексини ривожлантиришга қўшаётган ҳиссасини алоҳида таъкидлаб ўтиш ўринли. «Энергосетьпроект» институтида ягона энергетика системасини ривожлантириш, жумладан қўшни республикалар энергетикасини тараққий эттиришнинг муҳим масалалари ҳал этилмоқда. Гидроэнергетика («Гидропроект»), кўмир саноати («Средазуголь») ва газ саноатини тараққий эттиришга оид тадқиқотлар Ўзбекистонда марказлашган. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ишлаб чиқариш кучларини ўрганиш кенгаши бутун регионнинг ёқилғи-энергетика комплекси объектларини ривожлантириш ҳамда жойлаштириш тадқиқотларини умумлаштиришни таъминламоқда.

Ўрта Осиё республикаларида хилма-хил минерал хом ашёнинг мавжудлиги Ўзбекистонда ва Тожикистонда янги бирлашма-корхоналар таркиб топишига ҳамда социал-иқтисодий тараққиёт равнақига кенг имкониятлар очмоқда. Бинокорлик материаллари, енгил саноат соҳасидаги ҳамкорлик ҳам манфаатли тарзда ривожланяпти. Ўзбекистоннинг жанубий областлари Душанбада ишлаб чиқарилган цементдан фойдаланмоқдалар, Навоий ва Оҳангарон комбинатларида тайёрланган бундай маҳсулот Тожикистоннинг Ленинобод қурилиш майдонларига етказиб берилаётир.

Ўзбекистонга енгил саноат маҳсулотлари етказиб беришда Россия Федерацияси, Белоруссия ва Арманистондан кейин Ўрта Осиё республикалари ичида Тожикистон биринчи ўринни эгаллаб турибди. Шу билан бирга, Тожикистонга Ўзбекистон ҳам кўпгина маҳсулотлар юбормоқда.

Шу тариқа икки республиканинг ўзаро иқтисодий алоқалари мамлакатимиз ягона халқ хўжалиги комплекси доирасида партия XXVII съезди қарорларини амалга ошириш учун курашда муҳим роль ўйнамоқда.

Эндиликда Ўзбекистон ва Тожикистон иқтисодий потенциалини ошириш, уларнинг табиий ва меҳнат ресурсларидан муштарак манфаатларни кўзлаб, оқилона фойдаланиш қатъий талаб қилинмоқда. Ресурслардан фойдаланишда манфаатларни янада тўлароқ уйғунлаштириш муҳим деб ҳисоблаймиз. Бу масала ҳеч қачон шу тарзда қўйилмаган эди. Назаримизда, республикалараро меҳнат тақсимоти, республикаларимиз халқ хўжалиги, ишлаб чиқариш кооперацияси ва интеграциясини ривожлантиришнинг узоқ муддатли ва беш йиллик планларини ишлаб чиқиш ҳамда амалга ошириш соҳасида яқиндан ҳамкорликда йирик регионал программа ва планга асосланган ечимлар ишлаб чиқиш зарурияти пишиб етилди.

Бинобарин, ҳар икки республикада саноатнинг энг муҳим тармоқлари, энг аввало рангли металлургия, машинасозлик, химия, тўқимачилик ва озиқ-овқат саноатини янада ривожлантириш зарур. Озиқ-овқат программасини амалга ошириш, қишлоқ хўжалигини комплекс ривожлантириш, сув ресурслари муаммолари, меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш, кооперация ва якка тартибдаги меҳнат фаолиятини тараққий эттириш, транспорт, энергетика ва бошқа йирик масалалар, социал муаммолар ечимини жадаллаштириш, республикаларимиз территориясида йирик умумиттифоқ экспорт базасини барпо этиш каби вазифаларни биргаликда мумкин қадар тез ҳал қилиш керак.

Республикаларимизнинг умумдавлат вазифаларини ҳал қилишга қўшадиган ҳиссасини энг юқори даражада кўпайтириш айни шу масалаларга боғлиқ бўлиб турибди.

С. ЗИЁДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ишлаб чиқариш кучларини ўрганиш кенгаши раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги.

• Умумий юксалиш йўлида

ПУХТА ИҚТИСОДИЙ АЛОҚАЛАР

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

● Ўзбекистон ССР моддий ишлаб чиқаришда Тожикистон ССРнинг 58 тармоғи маҳсулотларидан фойдаланмоқда.

● Ўз навбатида Ўзбекистон Тожикистон халқ хўжалигининг 78 тармоғига маҳсулот етказиб бераётир.

● Тожикистонга ташиб келтириладиган азот ўғитларининг учдан бири, фосфор, минерал ўғитларининг учдан иккиси, барча турдаги тракторларнинг тўртдан бири, цементнинг қарийб ярми Ўзбекистон ҳиссасига тўғри келади.

● Тожикистон Ўзбекистон эҳтиёжи учун электр энергиянинг 20 процентини, дастлабки ишланадиган алюминийнинг 90 процентдан зиёдроғини, рўзғор холодильникларининг 28 процентдан кўпроғини, хўжаликда ишлатиладиган совуннинг 54 процентини ва бошқа маҳсулотларни жўнатмоқда.

● Ҳозир Ўзбекистон Тожикистоннинг табиий газга бўлган эҳтиёжининг 88—90 процентини қондираётган бўлса, келажакда унинг салмоғи 95 процентга етказилади.

● Кварц қумлари маҳаллий ресурслари ниҳоятда чекланган Ўзбекистон корхоналари йил сайин Тожикистондан қарийб 50 минг тонна шундай хом ашё олмоқда.

● 1986 йили Ўзбекистон савдо тармоғи ва корхоналари Тожикистондан 6 миллион метр ип газлама, 30 миллион сўмликдан кўпроқ шойи газлама, 5 миллион сўмликдан ортиқ трикотаж буюмлар олган бўлса, ташиб келтириладиган ҳар тўрт гиламнинг бири Ленинобод комбинатида тўқилган.

● Кейинги тўрт йилда Ўзбекистондан Тожикистонга етказиб берилаётган ип-газлама ҳажми 10 баравардан ҳам кўпроқ ошди.

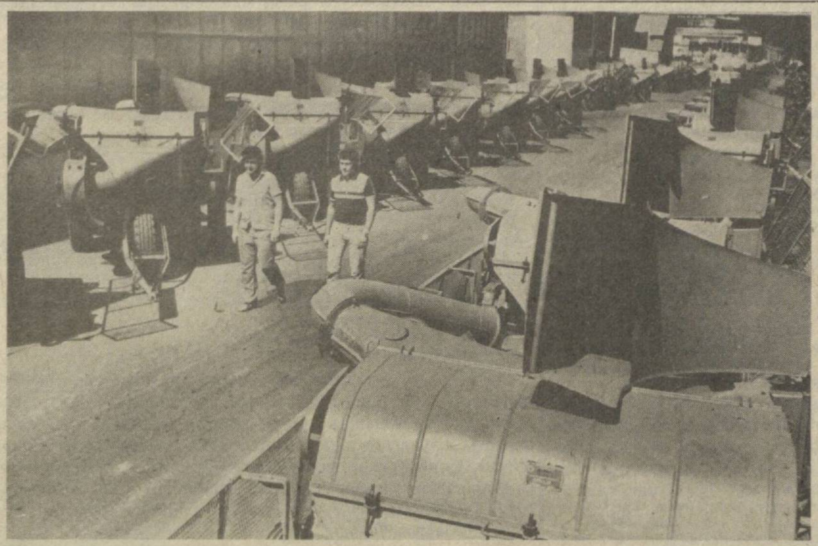

Ўзбекистон машинасозлари тожик деҳқонларига пахтачилик ва бошқа қишлоқ хўжалик техникаси етказиб беришда алоҳида роль ўйнамоқда. Биргина ўтган йили Тожикистонга 1312 та трактор, 729 та пахта териш машинаси, 853 та сеялка, 246 та кўрак чувиш машинаси, қишлоқ хўжалик техникасининг бошқа турлари ва улар учун эҳтиёт қисмлар юборилди.

Суратда: «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланган кўрак чувиш машиналари Тожикистон ССРга юбориш учун тахт.

В. Молгачев фотоси.

Жомил ЯШИН, ёзувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

ФИРДАВСИЙ ХАЗИНАСИ

БАШАРИЯТ маданияти тарихида шундай сиймолар борки, уларнинг муборак номлари авлодларнинг хотираларини сўнмас нур бўлиб ёритади. Йиллар, ўн йиллар, асрлар ўтар, бир авлод ўрнига янги авлод келар, аммо Гомер ва Данте, Руставели ва Низомий, Жомий ва Навоий, Рафаэль ва Леонардо да Винчи, Сервантес ва Шекспир, Пушкин ва Толстой, Лу Синь ва Рабиндранат Тагор каби буюклар сафида Абулқосим Фирдавсий туради.

Фирдавсийнинг инсонларга қолдириб кетган ва шоирга боқий умр, номига безаволлик бахш этган маънавий хазинаси — «Шоҳнома»си асрдан-асрга янги қирралар, ажойиб фазилатлар ва жилолари кўзга ташланиб, ўзининг бутун улуғворлиги ва гўзаллигини намоён қилаверади. Бу асар юксак эҳтирос, инсонпарварлик, адолатпарварлик, Ватанга, инсонга меҳру садоқат ғоялари билан йўғрилгандир.

Улуғ рус революцион-демократ ёзувчиси Н. Г. Чернишевский «Шоҳнома»нинг халқчиллигини таъкидлаб, унга жуда юқори баҳо берган эди:

«Фирдавсийнинг ажойиб ижоди «Шоҳнома» халқ қўшиқлари йиғиндиси ва уларни қайтадан ишлашдир. Унда шундай гўзал нарсалар борки, бундай гўзал нарсалар «Илиада ва Одиссея»да ҳам топилмайди», деган эди.

Дарҳақиқат, мана ўн асрки, «Шоҳнома» жуда кўп бадиий асарларгагина эмас, балки музика, драматургия, кинематография, рассомчилик, ўймакорлик ва бошқа санъат асарларига ҳам манба бўлиб келди. У жаҳоннинг барча йирик халқлари тилларига бир эмас, бир неча марталаб таржима этилди, унга жавоб тариқасида қанча асарлар яратилди. Низомий, Ҳусрав Деҳлавий, Навоийдек сўз усталарининг «Ҳамсанавислик» анъаналарига ҳам «Шоҳнома» манба бўлди ва уларнинг таҳсинига сазовор бўлди.

«Шоҳнома»нинг бундай шуҳрати унда Ўрта Осиё ва Эрон эпосининг жамланганлигида. Шу регион халқларининг меҳнат, дўстлик, тотувлик, тинчлик ҳақидаги олий идеаллари, ёвуз кучларга — инсон табиатидаги салбий хислатларга қарши кураш ғоялари эзгуликнинг ёвузлик устидан ғалабаси ҳақидаги буюк орзу-умидларининг ёрқин ифодаланганлигидадир. «Жамшид» достонида шоир инсониятнинг табиат кучлари устидан ғалабасини тараннум этиб, шу билан бирга ортиқча кеккайиш, ғурурга берилиб кетишнинг қандай мудҳиш оқибатларга олиб келишини тасвирласа, «Суҳроб» ва «Сиёвуш» достонларида сулҳ ва дўстлик, тинчлик ва тотув яшаш ғояларини нақадар юксак бадиий бўёқларда чизиб беради.

«Шоҳнома»нинг бош ғояси ватанни улуғлаш, халқ қудратини кўз-кўз қилишдир. Фирдавсий ватаннинг гуллаб-яшнаши, ҳар қандай бойлик асоси меҳнат тарафидадир. У халқ исёни бошида турган темирчи Кова, Маздак кабилар шижоатини куйлайди, маздакийларга ўзининг хайрихоҳлигини очиқ-ойдин ифода этади.

Темирчи Кова ҳақидаги қисса ҳам «Шоҳнома»нинг энг яхши эпизодлари қатори шоирнинг катта ютуғи ҳисобланса арзийди. Унда халқ темирчининг пешбандини байроқ қилиб, ноҳақликка қарши исён кўтаради ва золимни тахтдан йиқитиб жазолашга муваффақ бўлади.

Фирдавсий 60 минг байтдан иборат улкан эпопеясида жангу жадал ҳақида ёзар экан, ўқувчида урушга қарши кайфият қўзғатишга эришади

(Давоми тўртинчи бетда).

ҚЎШНИМИЗ, ДЎСТМИЗ, МУСОБАҚАДОШМИЗ

Районимиздаги «Пахтақайнар» колхози марказида муҳташам бир ҳайкал бор. Бир-бирларининг елкасига қўл қўйиб турган икки киши — ўзбек ва тожик деҳқони ҳайкали лиммо-лим оқаётган Катта Фарғона каналига завқ билан қараб турибди. Бу ёдгорлик мана шу каналнинг бунёд этишда ёнма-ён меҳнат қилган икки халқнинг бузилмас дўстлигига рамзий тимсолдир.

Ўзбек ва тожик халқлари ўртасидаги дўстона алоқаларнинг ривожланишига районимиз меҳнат аҳли муносиб туҳфа қўшиб келяпти. Биз узоқ даврлар давомида бир дарёдан сув ичиб, шодлик кунларида ҳам, қайғу кунларида ҳам доим бирга бўлган, қуда-қудағай, қадрдон қўшнилармиз, ахир. Қўшни Хўжанд район пахтакорлари билан ўзаро мусобақа шартномаси биринчи марта 1935 йилда имзоланган эди. Мана, ярим асрдан ошиб кетди-ки, бу анъана ҳозир ҳам давом этмоқда.

Ҳар йили баҳорда Хўжанд райони билан пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан социалистик мусобақа шартномаси тузамиз. Бу омма ташаббускорлигини ривожлантириш билан бирга халқлар дўстлигини мустаҳкамлаш омилига ҳам айланиб боряпти. Мусобақа шартларида фақат қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпайтиришгина эмас, балки районлараро планли равишда кадрлар алмашувини ташкил этиш, илғор тажрибаларни ўрганиш, ўзаро текшириш бригадалари тузиш ҳам кўзда тутилган. Улар эришилган ютуқлар, шунингдек, мажуд муаммо ва камчиликлар ҳақида бир-бирларига батафсил ахборот бериб турадилар. Камчиликларни бартараф этиш учун бир-бирларидан ёрдамини аямайдилар. Шунингдек, меҳнаткашларни озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўлароқ таъминлаш мақсадида ҳар икки район ўртасида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари айрибош қилиш ҳам шартномада кўрсатиб ўтилган.

Шуниси диққатга сазоворки, фақат районларимизгина эмас, улардаги хўжаликлар ҳам ўзаро алоқа боғлаганлар. Масалан, Ўзбекистон районидаги Ленин номли колхоз Хўжанд районидаги Ленин номли колхоз билан, Ғафур Ғулом номли колхоз Куйбишев номли колхоз билан, «Ўзбекистон» совхози И. Ҳамзаалиев номли совхоз билан дўстлик алоқалари ўрнатганлар. Улар орасида қардошларча борди-келди муносабатлари, ўзаро ҳамкорлик тобора мустаҳкамланиб боряпти.

Шу йил март ойи охирида районимизда бўлиб ўтган баҳор ва ёшлик байрами тантаналарида хўжандлик бир гуруҳ меҳмонлар иштирок этишди. Районимиз қишлоқ хўжалик ходимлари делегацияси ҳам Хўжанд районидаги худди шундай байрам шодиёналарида фаол қатнашди.

Яқинда «Ўзбекистон» ва Хўжанд районлари меҳнаткашларининг 1988 йил учун ўзаро социалистик мусобақа шартномаси имзоланди. Деҳқонларимиз тожикистонлик биродарлари олдида берган аҳдларига қатъий амал қилиб, йил бошидан астойдил ишга киришдилар. Ҳозирга қадар райондаги барча хўжаликларда чигит тўла ундириб олинди. Ғўза ниҳолларига ишлов бериш қизғин давом этмоқда. Биринчи ягана тугалланди. Давлатга чорва маҳсулотлари етказиб бериш беш ойлик планлари барча кўрсаткичлар бўйича барвақт бажарилди. Боғбонлар ва сабзавоткорларимиз ҳам мўл ҳосил етиштириш иштиёқида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Ҳа, айтгандай «Ўзбекистон» совхозида ажойиб бир боғ бор. Уни 1980 йиллар бошида хўжандлик бир гуруҳ ветеран колхозчилар Тожикистондан ҳар хил ўрик кўчатлари олиб келиб бунёд этишган. Районимиз меҳнат аҳли уни Дўстлик боғи деб атади. Айни кунларда у шиғил мевага кирди. Боққа ҳар гал кирганимда беихтиёр районларимиз, халқларимиз орасидаги дўстликни мана шундай хазонсиз, ҳамиша гуркираб турган мангу яшил боққа ўхшатгим келади.

Муроджон МЕЛИҚЎЗИЕВ,
Ўзбекистон район агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси.

• Интернационализм— ҳаёт тарзимиз

АҲИЛ ОИЛА

Алламхон ака Тошкент шаҳрининг бугунги қиёфасидан завқланар экан, қалбида ғурур ва ифтихор ҳислари пайдо бўлди. Бу — бежиз эмас. У бинокор, «Главташкентстрой»нинг «Висотстрой» трестига қарашли 17-қурилиш бошқармаси комплекс бригадаси бошлиғи, обрў-эътиборли коллектив етакчиси.

Тошкентдек шаҳри азимда Алламхон Узоқов бошлиқ бригада аъзоларининг қўли тегмаган, меҳнати сингмаган бино кам. Мана, бутун республика яхши биладиган 16 қаватли матбуот уйи. Шаҳар партия комитети ва область партия комитети бинолари. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети босмахонасининг қўша-қўша цехлари, Тошкент Марказий универмаги... Уларнинг пешона тери эвазига тикланган бундай қурилишларни санаб адоғига етиш қийин.

Бригаданинг обрў-эътиборини оширган нарса албатта Тошкент шаҳри қурилишига муносиб ҳисса қўшишнинг ўзигина эмас. Коллектив бинокорлар орасида биринчи бўлиб хўжалик ҳисобига ўтиб ишлай бошлади.

А. Узоқов бошлиқ бригадани «Главташкентстрой» бинокорлари интернационал оила, деб аташади. Чунки унда турли миллат кишилари аҳил, иноқ меҳнат қилиб келмоқдалар. Кўнгил кўнгилдан сув ичар деганларидек, улар бир-бирларининг муваффақиятларини оширишга, камчиликларини тезда бартараф этишга доимо шай. Зотан улар эришган ютуқларнинг кўзга кўринмас сирларидан бири ҳам ана шунда. Алламхон Узоқовнинг ўзи тожик. Асли Наманган областининг Косонсой районидаги Тагижар қишлоғидан. Бетончи Собиржон Юнусхонов — уйғур, монтажчи Эркин Раҳматов эса ўзбек, бетончилардан Бесенбой Ембергенов —қозоқ, пайвандчи Александр Ковалев — рус.

Узоқов тўққизинчи беш йилликда эришган муваффақиятлари учун СССР Давлат мукофоти лауреати бўлди, ўнинчи беш йилликдаги социалистик мусобақа якунларига кўра Меҳнат Қизил Байроқ ордени, ўн биринчи беш йиллик якунларига кўра эса Ленин ордени билан тақдирланди.

— Бинокорлик — энг олижаноб касблардан бири, — дейди у. — Интернационал бригадамиз доимо касбига садоқатли.

С. МУҲИДДИНОВ.

МУҲИМ ЙЎНАЛИШЛАР БЎЙИЧА

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси институтларида тожикистонлик ҳамкасблари билан ҳамкорлик кенг йўлга қўйилган. Ядро физикаси, Шарқшунослик, Тил ва адабиёт, Тарих институтлари олимлари тожик ҳамкасблари билан илм-фаннинг муҳим йўналишлари бўйича изланмоқдалар.

— Тожик олимлари билан ҳамкорликда олиб бораётган ишимиз яхши самаралар бермоқда, — дейди Сейсмология институти гидрогеосейсмология лабораторияси мудири, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси мухбир аъзоси А. Султонхўжаев. — Аввало шуни айтиш керакки, Душанба шаҳридаги сейсмология ва сейсмик мустаҳкамлик институти олимлари ҳам фаол илмий иш олиб боряпти. Москвада илмий институтларни йўналтириб турувчи идоралараро кенгашимизнинг Ўрта Осиё секцияси Душанбада жойлашган. Ана шу секцияга кирувчи гидрогеосейсмология усуллари бўйича ишчи комиссияси институтимиздадир. Яқинда ана шу комиссиянинг йиғилишини ўтказдик. Ўрта Осиё республикаларида зилзиланинг олдини олиш, прогнозлаш билан шуғулланувчи олимлар қилинган ва келажакда бажариладиган изланишлари ҳақида ўртоқлашдилар. Бу борада 28 та сейсмик станция, 12 та зилзиланинг олдини олиш станцияси тадқиқотчиларининг иши мақтовга сазовордир.

— Тожикистон ССР Фанлар академияси Сейсмология ва сейсмик мустаҳкамлик институти директорининг ўринбосари К. Мирзоевнинг ҳисобича, Ўрта Осиёда бир йил мобайнида 5 мингта ер силкиниши бўларкан. Бу ҳар биримизни ҳамкорликда ишлашга ундамоқда, — дейди Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Сейсмология институти экспедиция бошлиғи, геология-минерология фанлари кандидати Ғ. Азизов.

Яхши дўст бошингга кулфат тушганда асқотади, дейди халқимиз. Ҳақиқатан шундай. Тожикистон ССРнинг Жирғатол, Қайроққум шаҳарларида бўлган зилзила оқибатларини бартараф этишда республикамиз аҳолиси яқиндан ёрдам берди.

Ҳамкорлик муваффақият калитидир. Шунинг учун ҳам ўзбек ва тожик олимлари илм-фан йўлида қўлни-қўлга бериб ишламоқдалар.

М. ПИРМАТОВ.

Ўзбек ва тожик адабиётининг ривожланиши, равнақида ўзаро адабий алоқаларнинг аҳамияти катта.

Чапдаги суратда: таниқли ўзбек шоираси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофотининг лауреати Зулфия (чапдан) Ойдин Ҳожиева, Озод Аминова, Гулрухсор Сафиева, Эътибор Охуновалар даврасида.

Тожикистон ССР халқ артисти Жўрабек Набиев ўзбекистонлик қўшиқ, музика мухлисларининг ҳам севимли хонандасидир. У тожик тилида ҳам, ўзбек тилида ҳам бирдай маҳорат билан куйлайди.

Ўнгдаги суратда: Тожикистон ССР халқ артисти Жўрабек Набиев Тошкентда, СССР Халқлари дўстлиги саройи саҳнасида куйламоқда.

С. Маҳкамов фотолари.

ФИРДАВСИЙ ХАЗИНАСИ

(Давоми. Боши учинчи бетда).

Бу жиҳатдан «Шоҳнома»нинг юксак чўққиларидан бири «Сиёвуш» достонидир. Фирдавсий инсон ҳаёти учун тинчликнинг қадрини ниҳоят юқори кўтариб Сухробнинг ўлими, севикли қаҳрамони Рустамнинг фожиасини нечоғлик таъсирчан тасвир этиб берган бўлса ҳам, у билан кўнгли тўлмай яна Сиёвуш фожиасини ёзиб беради. Уни ўқиган китобхон мамлакат обод, халқ фаровон бўлмоғи учун тинчликнинг қадрини, хотиржамлик баҳосини янада чуқурроқ тушунади ва юракдан ҳис этади. Энди унга ер-сув, сохта обрў талашиб қон тўкиш жаҳолат ақл хиралигидангина иборат бўлиб кўринади.

Че бояд хами хира хун рихтан,
Чунин дил ба кин андар авихтан.
Бу ғира-ширада қон тўкмак нечун,
Дилни адоватга асир этмак нечун!!

деб ёзади шоир.

«Сиёвуш» достони сулҳ ва адолат ҳақидаги ғояларни жаҳон адабиётида энг қадим ва юксак маҳорат билан ифода этган драматик фожеадир.

Тадқиқотчилар «Сиёвуш» достонини жаҳон адабиётида уруш ва тинчлик масалаларини бадиий фалсафий таҳлил қилувчи илк асарлардан деб баҳолайдилар. Бунда Сиёвуш образи тинчликнинг буюк яловбардори.

Фирдавсий Сиёвуш образини ўз эстетик идеали—ақлли, билимдон ва энг муҳими адолатпаноҳ подшо образини яратиб, халқлар дўстлигини барқарор этмоқчи, халққа фаровонлик бахш этмоқчи, адолатли ҳаёт йўлини кўрсатиб бермоқчи, кўп социал проблемаларни шу йўл билан ҳал этмоқчи бўлади.

Шундай қилиб, бу достонда бутун эпопеянинг асл ғоялари янада чуқурроқ ва эркинроқ ифода этилади.

Шоир ҳаётни қадрлашга ундайди-да, зарурат мажбур қилмаса қон тўкмаслик кераклигини жуда кўп жойда таъкидлайди.

Сабабсиз жанг бошлар экан қай инсон,
Бўлур жигари қон, ранги заъфарон.

У урушларни фақат ватанга ҳужум бўлгандагина жоиз дейди. У барча нарсанинг ижодкори инсон деб билади.

Инсондан яхшилик, нур ва равшанлик,
Инсонсиз дунёда йўқ фаровонлик.

Шунинг учун ҳам инсоний фазилатлардан чекланган ҳар бир кишига Фирдавсий дев, жин тамғасини босади.

Ким одамийликдан чекинса агар,
Уни дев, жин дегил, одаммас дигар.

Ана шундай инсоний ҳислари, ғоялари, фикр ва туйғулари учун унинг асари асрлар бўйи севилиб ўқилиб келинмоқда, тилдан-тилга таржима қилинмоқда.

Мана шу юксак гуманистик ғоялари учун ҳам бу шоҳ китоб Шоҳ Маҳмуд Ғазнавий томонидан қабул этилмади, чунки «Шоҳнома»даги буюк орзуларни, олижаноб инсонпарварликни, севги ва биродарликни куйлаган мисралар Маҳмуд Ғазнавийнинг талончилик сиёсатига қарши фош қилувчи машъал эди. «Шоҳнома»нинг кучи унинг халқчиллигида, халқ даҳоси билан суғорилганлигидадир. Мана, минг йил давомида «Шоҳнома»га қанча жавоблар ёзилди, аммо улардан ҳеч бири бадиий-ғоявий жиҳатдан «Шоҳнома» даражасига кўтарила олмади. Шунинг учун ҳам «Шоҳнома» мана, минг йилдирки, қайси мамлакатга қадам қўйса, уни «забт» этиб келмоқда. Боқий даҳо соҳиби бўлган шоирнинг ўзи ҳам буни олдиндан башорат қилиб:

Кўп олий қасрлар бўлурлар хароб
Уруб қору ёмғир, шамол, офтоб,
Вале шеърдан бу бинойи жаҳон,
Уни дарз этолмас шамолу бўрон
Сухан тухмини экдим чекиб меҳнатим:
Мен ўлмам, асрлар яшайдур отим

деган эди.

Форс-тожик адабиёти классик шоирларидан бири Анварий Фирдавсий ижодига баҳо бериб мана нима деган:

Бахтиёр Фирдавсий руҳига доим
Офарин ёғилсин, тинмасин сано
У бизга устоду биз шогирд эмас,
Биз унга бандамиз, ул эса худо.

Фақат шарқ шоирларигина эмас, ғарб шоир ва адабиётшунослари ҳам Фирдавсий ижодига жуда юксак баҳо берадилар ва уни ўзларига устод деб тан оладилар. Масалан француз шарқшунос олими Анри Массе шундай ёзади: «Фирдавсий ватанпарвар, унинг асари эса халқ улуғворлиги ва у чеккан ғам-ғуссалар ҳақидаги достондир... Уни жаҳон бадиий адабиётидаги энг улуғ асарлар сирасига қўшишга шунинг ўзи кифоя қилади...»

«Шоҳнома» ёзилгандан бери Шарқ ва Ғарб шоирлари, ёзувчи-адиблари, олимлари, рассом, мусиқачи ва бошқа санъаткорлари уни юксак баҳолаб ундан ижодий ва ниҳоятда баракали фойдаланмоқдалар.

«Шоҳнома» ёзилган йиллароноқ ҳақиқий халқ китобига айланиб кетган, халқ орасида кенг ёйилиб мутолаа ва декламация қилинган, баҳодирлар урушга, паҳлавонлар курашга «Шоҳнома»дан байтлар ўқиб кирганлар.

Ҳа, Фирдавсий хазинаси бебаҳодир.

«ЁШЛИК» ТАРОНАЛАРИ

Тошкент шаҳрида профессионал бадиий коллективлар қаторида, уларнинг кўмагида кўплаб ҳаваскорлик ансамблари ҳам ижод қилади. Фрунзе районининг «Ёшлик» вокал-чолғу ансамбли ана шундай коллективлардан. Унга асосан ишчи ёшлар уюшган. Ҳаваскорлар репертуарида анъанавий халқ рақс ва қўшиқлари, шунингдек, она-Ватанни, бунёдкор меҳнатни, дўстликни, соф севги-муҳаббатни тараннум этувчи асарлар бор. Бир қатор фестиваль ва кўрик-конкурсларнинг иштирокчиси бўлган ансамбль ҳозир янги программа тайёрламоқда.

Суратда: «Ёшлик» ансамбли қатнашчилари.

М. Нуриддинов фотоси.

• *Мавзуга қайтиб*

Бетга айтганнинг заҳри йўқ

Газетамизнинг 1987 йил 2 апрель сонида босиб чиқарилган «Ҳисобини билмагач...» сарлавҳали мақолада Ўзбекбирлашув системаси бўлинмаларида нефть маҳсулотларидан фойдаланишда исрофгарчиликларга йўл қўйилаётгани танқид қилинган эди. Хўш, шундан кейин бу ерда қандай ўзгаришлар бўлди! Қуйида гап ана шу ҳақда боради.

Ўзбекбирлашув системасидаги корхоналар республика Давлат нефть инспекцияси ходимлари томонидан тез-тез текшириб турилади. Бизнингча, бу бир жиҳатдан яхши. Чунки назорат қилиб турилган жойларда тартиб-интизом яхшиланади. Сирасини айтганда, бугунги кунда матлуботчиларга қарашли бир қатор автомобиль хўжаликларидаги нефть омборларининг ҳолати яхши. Лекин ҳамма жойда ҳам шундай эмас. Мисолларга мурожаат этайлик.

«Андижаноблкооптранс» ва «Ферганаоблкооптранс» бирлашмаларига ёнилғи сарфининг солиштирма нормалари 1987 йилнинг бошида берилиши керак бўлгани ҳолда фақат август ойида етказилган. Йил бўйи бу бўлинмалар эски нормалар бўйича ишлаган. Шундай бўлгандан сўнг ортиқча сарф-харажатларга йўл қўйилади-да! Шунингдек, камчиликларни тугатиш юзасидан илгари берилган кўрсатмаларни бир қанча корхона тўла-тўкис бажармаган. Бу нефть маҳсулотларидан норационал фойдаланишга олиб келган. Мутахассислар: «Ўтган йилнинг тўққиз ойида Ўзбекбирлашув бўйича қарийб 54 тонна бензин ва 34 тонна дизель ёнилғини тежаб қолганмиз», — деб кўкрак кериб юришибди. Бу баъзи жойларда қилинган ортиқча сарф-харажатлар олдида дарёдан томчидек гап. Масалан, Андижон область матлубот жамияти 415,5 тонна, фарғоналиклар 358,6 тонна, сурхондарёликлар 197,5 тонна, жиззахлик матлуботчилар эса 75 тонна бензинни ортиқча сарфлаб юборишган. Еттита матлубот жамияти эса дизель ёнилғисини ортиқча сарфлаган.

Ўзбекбирлашувга қарашли баъзи автомобиль корхоналарида йўл варақалари, йўл-транспорт ҳужжатлари хатоликлар билан расмийлаштирилмоқда. Тўрткўлдаги автобаза текширилганда «16—64 КПМ» номерли «ИЖ-2715» автомашинасининг спидометр кўрсаткичи билан йўл варақаси ўртасидаги тафовут 949 километрни, «16—65 КПМ» номерли автомашинада эса фарқ 2014 километрни ташкил этди. Бундай камчиликни «Ташоблкооптранс» бирлашмасининг Оққўрғон, Калинин районларидаги автобазаларида ҳам кўриш мумкин.

Наҳотки, Ўзбекбирлашув транспортчилари бундай иллатлардан қутула олишмаса? Тарки одат амри маҳол экан-да! Тошкент область Олмазор автоколоннасида 47,5 тонна юк, 835 тонна-километр юк обороти, 566 километр масофа, Тўрткўлдаги автобазада эса 404 тонна юк, 16490 тонна-километр юк обороти, Сирдарёдаги автобазада эса 12500 тонна-километр юк обороти қўшиб ёзилган. Бундай ҳолларга қачон барҳам берилади?!

Хизмат енгил автомашиналаридан фойдаланишда ҳам тартиб ўрнатилмаган. Урганч район матлубот жамиятига бириктирилган давлат номери «16—08 ХЗА» «Волга» автомашинаси ўтган йили қарийб 33,5 минг километр йўл юрибди-ю, бор-йўғи 2,5 минг литр бензин сарфлабди. Норма бўйича ҳар 100 километрга 13 литрдан бензин кетса, у ерда 7,4 литрдан сарфлашибди. Қандай қилиб белгиланганидан кам бензин сарфлашаётганига ҳайрон қоласан киши.

Нефть маҳсулотларининг бухгалтерия ҳисоб-китоби ҳам талабга жавоб бермайди. Олтита хўжаликда, ҳатто, ёнилғи-мойлаш маҳсулотларидан фойдаланишнинг оддий қўлланмалари йўқлиги сабабли ҳамма билганича ишламоқда. Тўрткўлдаги автобазада, Андижон ремонт-монтаж комбинатида, Деновдаги 2-автоколоннада ойлик инвентаризация ўтказилмайди, ўлчов асбоблари анқонинг уруғи.

Ёнилғи тарқатиш станцияларининг техника ҳолатини яхшилаш бўйича катта ишлар бажарилганлигини эътироф этамиз. Лекин ҳамон қатор омборларнинг ҳолати нефть маҳсулотларининг миқдори ва сифати жиҳатидан яхши сақланишини таъминламайди. Қувасой, Қўқон, Денов ва Ғузордаги автобазаларда ёнилғи челаклаб тарқатилмоқда, турли маркадаги бензинларни аралаштириб юбориш ҳоллари ҳамон давом этмоқда. Станцияларнинг техник ҳолати қониқарсизлиги туфайли бензин парланиб, ҳавога учиб ётибди. Юқоридаги камчиликлар оқибатида 11 та хўжаликда парланиб, тўкилиб, исроф бўлаётган ёнилғи 58 тоннадан зиёдни ташкил этади.

С. САЛИМОВ,

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«ИЗОТОП» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ТОШКЕНТ РЕСПУБЛИКАЛАРАРО БЎЛИНМАСИ

БЕТА-Радиометр РКБ—I еМ

ПРИБОРИНИ ЭЪТИБОРИНГИЗГА ҲАВОЛА ҚИЛАДИ.

Бу прибор сув муҳити, сув тубидаги чўкмалар, тупроқ, ўсимликлар, озиқ-овқат маҳсулотлари ва газлардаги нисбий, сиғим-ҳажм ва оғирлик бета-активлиги борасида экспресс ўлчов ишларини ўтказишга мўлжалланган. Ташқи муҳит объектларида дала шароитида комплекс санитария-гигиена контроли ўтказишда ишлатилади.

Тўлиқ маълумот олиш ва буюртмаларни расмийлаштириш учун қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700135, Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, «Ц» квартали, 6«а» уй. Телефон: 76-23-80, 76-67-84.

«Изотоп» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Тошкент республикалараро бўлинмаси «Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

ТУРИСТ

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

УФА ШАҲРИДАГИ «АГИДЕЛЬ» ТУРИСТИК БАЗАСИГА

саёҳатга таклиф қилади

УФА — ТЎРТ ОРДЕНЛИ БОШҚИРДИСТОН ПОЙТАХТИ. Шаҳарнинг тўрт асрлик тарихи қизиқарли воқеаларга бой: деҳқонларнинг қўзғолонлари. Пугачёв қўзғолони, ишчилар синфининг революцион кураши, В. И. Чапаев ва М. В. Фрунзе қўмондонлиги остидаги бешинчи армия томонидан шаҳарнинг Колчак истибдодидан халос этилиши ва ҳоказо.

Уфа — В. И. Ленин икки марта бўлган ва Н. К. Крупская сургунда яшаган Уралдаги ягона шаҳардир.

Ленин ва унинг сафдошлари ҳаёти ҳамда уларнинг Уфа шаҳридаги фаолияти, уларнинг олиб борган революцион кураши ҳақида «Улуғ ҳаёт саҳифалари» экскурсияси туристларга ҳикоя қилиб беради. Саёҳатчилар В. И. Ленин марказий музейининг Уфа филиалига ҳам ташриф буюришади.

Пойтахтга сафар вақтида туристлар шаҳарнинг тарихий ва ёдгорлик жойлари билан, унинг боғлари, музейлари билан танишадилар, Бошқирдистон АССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасини бориб кўрадилар. Кўргазма экспонатлари Совет ҳокимияти йилларида республика эришган муваффақиятлар ҳақида ҳикоя қилади. Туристлар ўлкашунослик музейида Бошқирдистон ўсимлик ва ҳайвонот дунёси, халқ урф-одатлари, тарихий-революцион воқеалар билан танишадилар. Уфа шаҳрида М. В. Нестеров номидаги рассомлик музейи ишлаб турибди. Машҳур рассом ана шу шаҳарда рассомлик музейи ташкил этишнинг ташаббускори бўлиб чиққан эди ва у музейга юздан ортиқ асарини тортиқ этган. Бу кейинроқ бориб музей барпо этишга асос бўлди.

Туристлар «Конституция сатрларида» экскурсияси вақтида шаҳарнинг янги микрорайонларида бўладилар. Пойтахтнинг уй-жой қурилиши истиқболлари билан танишадилар. «Акбузат» отчопарига борадилар, сентетик спирт заводи маданият саройига ташриф буюрадилар.

Туристлар «Турист» меҳмонхонасининг 2-3 ўринли номерларида яшашади, кафе, ресторанда овқатланишади, сўнгра улар Белорецк шаҳрига йўл оладилар.

«Агидель» туристик базаси Белорецк шаҳридан 80 километр олисда, шаҳарнинг жанубида, Кага қишлоғидан 2 километр наридаги Белий дарёсининг ўнг соҳилида жойлашган. Туристлар бу ерда 3—4 кишилик хоналарда яшашади. Ошхона, буфет, ҳаммом, медицина пункти, рақс ва спорт майдончалари, прокат пункти, кутубхона, туристлар кабинетлари дам олувчиларнинг хизматида бўлади.

Туристлар базада 15 кун яшашади. Шу вақт ичида улар база атрофидаги хушманзара жойларга, Кага қишлоғи, Авзян ва Бошқирдистон давлат қўриқхоналарига сайр ва экскурсияларга чиқадилар.

САЁҲАТГА ЖЎНАБ КЕТИШ ВАҚТИ — 11 июндан 28 июнгача, 26 июндан 13 июлгача, 6 июлдан 26 июлгача.

Самолёт билан бориш ва қайтиш, овқатланиш, жойлашиш, экскурсия хизмати кўрсатиш харажатлари путёвка қийматига киради.

Барча масалалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700078, Тошкент шаҳри, Намойишлар хиёбони, 5-уй.

ДЎСТЛИКНИНГ НУРЛИ КЎЗГУСИ

СССР Халқлар дўстлиги музейи пойтахтимиздаги энг ёш давлат музейларидан биридир. У 1966 йилда бўлиб ўтган Тошкент зилзиласининг 10 йиллиги нишонланган дамларда «Мардлик» монументи билан бирга қурилган ва очилган эди. Зилзила маркази — Қашқар маҳалласининг ўрнида иттифоқчи республикалар қурувчилари томонидан бунёд этилган шинам уй-жой комплекслари ёнида қад кўтарган музейимизнинг эшиги ҳамиша очиқдир. Шунинг учун ҳам очиқки, у халқларимизнинг ленинча дўстлиги, социалистик давлатимизнинг Улуғ Ватан уруши йилларидаги мардона кураши ва ғалабаси ҳақида зиёратчиларга ҳамиша ҳикоя қилиб бермоқда. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, коллективимиз тарихий ва маданий ёдгорликларни асрабавайлаб сақлашда ва тарғиб-ташвиқ қилишда самарали иш олиб бормоқда.

КПСС XXVII съезди ўз ишини давом эттираётган кунларда музей экспозицияларида Туркистоннинг инқилобгача давридан то бугунги кунгача босиб ўтган йўли ҳақида ҳикоя қилувчи тарихий материалларни кўрсатишга муваффақ бўлдик. Улар орасида «Сулҳ тўғрисида», «Ер тўғрисида» илк Ленин Декретлари ва ленинча миллий сиёсат ҳақида ҳикоя қилувчи бошқа ҳужжатлар бор.

Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлашнинг актив иштирокчилари фаолиятини акс эттирувчи ҳужжатлар айниқса ҳаяжонлидир. Таниқли ўзбек революционери Н. Хўжаевнинг Туркистон Компартиясининг 1919 йилда бўлиб ўтган IV съездидаги сўзи фикримизнинг ёрқин далилидир.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг 1925 йилда ташкил этилганлиги ҳақидаги ҳужжатлар кўпчиликнинг диққатини тортади. Бу ерда Ўзбекистон ҳукуматининг дастлабки йиллардаги барча қарорлари жамланган. Уларнинг кўплари Туркистон фронти босмахонасида нашр этилган. Ўзбекистон ССРни ташкил этиш тўғрисидаги декларациядан бошлаб барча ҳужжатлар рус-ўзбек тилларида нашр этилган. Уларни ўзбек тилига таржима қилишда татар ўғлони Соҳиб Раҳматийнинг ҳиссаси катта бўлганлигини алоҳида қайд этмоқчимиз. Бу ҳақдаги қимматли манбанинг қадрланаётгани ҳам шундандир.

Мамлакатнинг Ўзбекистонга кўрсатган ҳар томонлама ёрдами биринчи беш йилликлар ҳужжатларида ўрин олган. Ўша давр лаҳзаларини акс эттирган суратларда Москвадан келган россиялик тўқимачиларнинг, Ивановодаги дўстларидан касб сирларини ўрганаётган ўзбек ишчиларининг, елкасида кетмони билан Биринчи май намойишига ошиқаётган, юзларида табассум ўйнаётган деҳқоннинг сиймосини кўрамиз.

1924 йилда нашр этилган «Болалар йўлдоши» ва саводсизлар учун чиқарилган «Катта кишилар йўлдоши» алифбелари ҳақида ҳам тўхталиш мумкин.

Музей экспонатлари орасида Улуғ Ватан урушининг машаққатли йилларида халқларимизнинг елкама-елка туриб курашиб ғалабага эришганлиги ҳақидаги материаллар ҳам ўрин олган. Қорақалпоғистонлик Плис Нурпеисов ўзининг жанговар дўсти Костей Дунаевский билан бутун уруш даҳшатларини бошдан кечирди ва иккиси ҳам уруш тугашига саноқли соатлар қолганида 1945 йилнинг 9 майида Берлин осмонида ҳалок бўлишди. Самарқандлик Луқмон Ўроқов эса Белоруссияда Киров номли партизан отрядига командирлик қилди. Минскликлар уни Лукаш ботир сифатида ҳамон ҳурмат қиладилар ва музейимизга унинг сурати ҳамда жанговар характеристикасини йўлладилар.

МУЗЕЙ СИЗНИ ЧОРЛАЙДИ

Меҳнаткашлар ўз оилавий архивларида дўстликнинг ва мамлакатимиз халқлари дўстлик алоқаларининг турли лаҳзаларидан шаҳодат берувчи ҳужжатлар, суратларни авайлаб сақлайдилар. Сўнгги икки йилнинг ўзидагина музейимизга 3 мингдан зиёд ана шундай материалларнинг тортиқ этилгани ғоят қувончлидир.

Москвалик Т. Абдураҳмонова турмуш ўртоғи, 1938-1950 йилларда Ўзбекистон Халқ Комиссарлари Совети Раиси лавозимида ишлаган А. Абдураҳмонов ва республикамиз ҳаётига оид материалларни музейимизга топширди. Туркистоннинг 20-йиллардаги кино ишининг ривожи Д. Коновалов номи билан боғлиқдир. У ҳақдаги материаллар Днепропетровск шаҳридан келди. Гражданлар урушининг афсонавий қаҳрамони, чех Э. Кужело ҳақидаги материалларни Ленинград шаҳридан олишга муваффақ бўлдик. А. Федченко ва Г. Лопатиннинг дўсти туркистонлик В. Ошаниннинг невараси тошкентлик Е. Майская мамлакатимизда машҳур антрополог олим бўлган бобоси ва отаси ҳақидаги айрим ҳужжатларни топширди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Р. Эргашев, «Ҳужум» ҳаракатининг иштирокчиларидан бири Т. Носирова, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи Рустамов ва бошқа машҳур кишилар ҳақида ҳикоя қилувчи ҳужжатлар шулар жумласидандир. 1966-67 йилларда Тошкентни тиклаш ишларида қатнашган қардош республикалар қурилиш поездлари ҳақида ҳикоя қилувчи материаллар Тошкент ижроия комитетига берилди. Республикамизнинг кўпгина йирик муассасалари ва ташкилотлари ҳақида ҳикоя қилувчи материаллар ҳам келиб турибди. Музей ташкил этилгандан буён унинг фонди 27 мингтадан ошиб кетди.

Шуни қувонч билан таъкидлаш керакки, ана шу материаллар асосида турли ижодий союзлар билан ҳамкорликда 60 дан ортиқ турли кўргазмалар ташкил этилди. Туркманистон рассомлари, Қозоғистон график рассомлари, Қорақалпоғистон АССР тасвирий ва амалий санъати кўргазмалари кўпгина санъат мухлисларини мамнун этди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишланган «Улуғ Октябрь ва пролетар интернационализми ривожланиши» кўргазмаси алоҳида аҳамиятга эга бўлди. Биз бу кўргазмани ташкил этишда Ф. Энгельс номли чет тиллар институтидаги халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати жамоатчилик музейи материалларидан фойдаландик.

Музейимиз иши усуллари ранг-барангдир. Бу ерда ҳамиша экскурсия ва лекциялар, учрашувлар ва кечалар, ҳужжатли фильмлар кўриги ва мунозаралар, викторина ва семинарлар ўтказиб турилади. Апрель-май ойининг ўзидаёқ Афғонистондаги Апрель революциясининг 10 йиллигига бағишланган Совет—Афғон дўстлиги кечаси, биродарлашган шаҳарлар кунига бағишланган йиғилиш, 213-ўқчи дивизия ветеранлари билан учрашув бўлиб ўтди. Ҳар ойда ёш коммунистлар мактаби ўз машғулотларини ўтказмоқда. Мамлакатимиз халқларининг маданий бойлиги ҳақида «Гўзаллик оламида» лекторийси, уруш ва меҳнат ветеранлари секцияси ўз ишини олиб бораётир.

Музейимизда ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар ҳам йўқ эмас. Музейимиз учун зарур қурилма ва кўргазламалар етарлимас. Техник воситалар ниҳоятда оз. Ҳатто ўз фонотекамизга ҳам эга эмасмиз. Қоғоз танқислиги туфайли тўпламлар, афишалар, буклетлар етарли тайёрланмаяпти. Қизиқарли учрашувлар ва баҳслар учун хонамиз торлик қилаётир.

Яна бир муаммо бор. Музейимиз атрофини кўкаламзорлаштириш шу куннинг талабидир. Бу ерда ёшлар сиёсий маркази ёки ҳақиқий дам олиш зонаси яратилса яхши бўларди.

И. ТУХТАХУЖАЕВА,
СССР Халқлари дўстлиги музейи директори, юридик фанлари кандидати.

• *Спорт*

ВЕЛОПОЙГА:
БАҲС ЯКУНИДА

Болтиқбўйи мамлакатлари «Дўстлик» халқаро мусобақаси якунланди. Кўпкунлик пойгада тошкентлик халқаро классдаги спорт мастери Жамолиддин Абдужабборов муваффақиятли куч синашди. У бир неча бор маррада биринчи бўлиб, мухлислар олқишига сазовор бўлди. Жамолиддин якунловчи босқичда ҳам ғалаба қозонди. Бу билан у мутахассислар ишончини оқлаб, бўлажак олимпиадага муносиб номзод эканини амалда кўрсатди. Команда ҳисобида Эстония пойгачилари зафар қучишди.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:
СОВРИНЛИ ЎРИНЛАР

Сочи шаҳрида енгил атлетиканинг 100 йиллигига бағишлаб, Мавсум кубоги — «Правда» соврини учун ўтказилган мусобақада республикамиз вакиллари иккита кумуш, бешта бронза медалига эга бўлишди. Чунончи, М. Шмонина 400 метрга, А. Харлов 100 метрга тўсиқлар оша югуришда совринли ўринларни эгаллашган бўлса, О. Азимуродов баландга, Р. Гатаулин лангар билан сакрашда эътибор қозонишди.

Симферополда эса ўсмирлар ўртасида Бутуниттифоқ мусобақаси бўлиб ўтди. Вакилларимиздан тўрт нафари спорт мастери нормативини бажарди. Жумладан Надежда Ротач 100 метрга, Наташа Дорогина 100 метрга тўсиқлар оша, Маҳмуд Сайфуллаев 10 километрга югуришда мукофотли ўринларни эгаллаб, спорт мастери бўлишди. Димитрий Полунин ҳам найза улоқтиришда муваффақият қозониб, ана шундай нормативни бажарди.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

17 июнь ва 12 июль соат 10.00 да

ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ.

Адрес: Тошкент шаҳри, Сапёрная кўчаси, 11-уй. Немис тили факультетининг ўқув корпуси.

●

12 ИЮНЬ СОАТ 8.00 да

С. М. КИРОВ НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

ОВЧИ ИТЛАР XII РЕСПУБЛИКА КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Ит эгалари ўзлари билан итнинг келиб чиқиши ҳақидаги гувоҳнома, дала дипломлари (агар улар бўлса), қутуриш ва вабога қарши эмланганлик ҳақидаги белги кўрсатилган ветеринария гувоҳномаси, кўргазма очилишидан уч кун олдинги яшаш жойидаги ветеринария шифохонасининг ит соғлиги ҳақидаги справкаси, бошқа шаҳарлардан келганлар — ветеринария гувоҳномаси (2-ветеринария формаси)ни ўзлари билан олиб келишлари шарт.

Кириш эркин.

«Узбекохотриболовсоюз».

СССР Алоқа министрлигининг

ТОШКЕНТ АЛОҚА ЭЛЕКТРОТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

институтга кириш учун тайёрлайдиган

КУНДУЗГИ БИР ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машғулотлар — ўзбек ва рус тилларида олиб бориладн.

Ўқиш — 14 июнда бошланади.

Таълим учун — 25 сўм ҳақ тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Энгельс кўчаси, 108-уй, 226-хона.

• *Тингланг, томоша қилинг*

7 ИЮНЬ, СЕШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — «Иван». Фильм-спектакль. 12.05 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 16.00 — Янгиликлар. 16.10 — Қайта қуриш прожектори. 16.20 — Бурятия телевидениесининг программаси. 17.10 — Озарбайжон ССР Давлат рақс ансамблининг концерти. 17.40 — Рус маданияти сарчашмаларида 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Танишинг: XIX Бутуниттифоқ партия конференциясининг делегатлари. 20.20 — Замондош. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Ҳужжатли фильм. 23.45 — Дунё воқеалари. 23.55 — Шеърият лаҳзалари. 00.05 — Ҳужжатли фильм.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Татар халқ қўшиқлари. 9.40 — Француз тили. 10.10— Илмий-оммабоп фильмлар. 10.50 — Француз тили. 11.20 — «Бернарда Альбанинг уйи». Бадиий фильм. 12.50 — Ҳужжатли фильмлар. 13.30 — «Барабанчининг тақдири». Бадиий фильм, 1-серия. 14.35 — Янгиликлар 14.45 — «Карастояновлар». Бадиий фильм, 1-серия. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 19.30 — Киноафиша. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — Теннис сабоқлари. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Концерт. 00.15 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 15.00 — Телефильм. 15.10 — «Унутилмас сатрлар». 16.35 — «Абитуриент-88». 17.10 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — Рус тили — барчага. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Сузиш. Халқаро мусобақалар. 18.45— «Революция ваколати билан». Бадиий фильм, 2-серия. 20.00 — Ахборот. 20.20 — XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезисларини муҳокама қиламиз. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Лирик концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Ёшлик.

УзТВ-II. 19.30 — «Марияга аталган олмослар». Бадиий фильм. 20.45 — Ичкиликбозликка ўт очамиз. Душанба. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Санъат усталари.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Қўшиғимиз сизга армуғон. 9.30 — СССР халқ артисти С. Қобулова куйлайди. 9.45 — Ўзбек тилини ўрганамиз. 12.10 — Ишчинома. 12.30 — А. С. Пушкин. «Едимдадир ажиб дам ҳали...» Радиокомпозиция. 12.50 — Қувноқ тароналар. 13.00 — Ўзбекистон чорвадори. 13.30 — И. Резник шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.30 — Гулдаста. 15.50 — Врач маслаҳати. 18.15 — Жаҳон сиёсатининг актуал масалалари. 18.30 — Концерт. 19.20 — Фонотекамиз хазинасидан. 19.50 — Халқаро кундалик. 21.00 — Қармоқ. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — «Садо» вокал-чолғу ансамбли ижро этади. 23.00 — Оқшом тўлқинларида.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ («Советский Узбекистан») Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР. Издается на узбекском языке.

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р. — 11780. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. — 131. ИНДЕКС 64583.